

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminecă :

Pe un an . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

„Voi veți vedea !...“

Sinedriul politicii naționale a Românilor din Ardeal și Ungaria și-a spus cuvântul. După ce vina, grozava vină a „Tribunei“ a fost discutată și condamnată, fără drept de apel, de Ana din Lugos și de Caiafa din Brașov, sinedriul a venit să întărească sentința celor doi. Și cuvântul lui a fost : Să se răstignească !

A lipsit dela această sentință, unică în analele istoriei, dreptul Pilat, care, spălându-și mâinile, să rostească cel puțin cuvintele Scripturii : Nevinovat sânt de sângele acestui drept. Voi veți vedea ! Au răstignit adevărul, iar la crucea lui au pus de strajă pe suțaul Scurtu din București, ca să fie martor al morții lui.

Privești toată această tragi-comedie și nu știi ce să faci : Să rîzi, sau să plîngi. Să rîzi de ușurința, cu care acești oameni au condamnat atitudinea „Tribunei“, sau să plîngi soarta acestui nenorocit popor românesc, ale cărui interese vitale le reprezintă oameni, cari tremură la orice suflare de vânt, cari cu o condamnabilă ușurință vin și declară că ceice i-a împiedicat în acțiunea lor a fost critica așa de puțin transparentă, pe care le-a adus-o „Tribuna“ după dureroasele înfrîngerii în lupta electorală pentru dietă și pentru congregații. Din imputările aproape inofensive ale ziarului nostru, din îndemnurile lui, în loc de-a căuta prin fapte să dovedească netemeinicia afirmațiilor noastre, ei au făcut „acte de tradare națională“ și au votat chiar legea că

„Orice încercare de-a știrbi autoritatea acestor organe este un atac îndreptat împotriva conferinței naționale și în consecință constituie un act de trădare față de interesele naționale politice ale poporului român“.

Și cum interpretează această lege, s'a văzut din atitudinea lor față de noi. De noi, trădătorii intereselor naționale, de noi, cari am fost de părere că, dacă tîmâiem pe sfinți, trebuie ca și ei la rîndul lor să nu stea înlemniți în cadrele lor mîncate de cari, ci să facă ceva pentru poporul care li-se închină.

Va să zică de acum înainte oricine ar veni cu vre-o propunere nouă, oricine ar îndrăzni să facă vre-o observare „reprezentanților autorizați“, oricine le-ar spune că vremurile noi cer mijloace noi de luptă, că un popor nu poate fi amăgit o veșnicie cu basme, ori cine ar veni să le ceară mai multă jertfă pentru triumful idealului acestui nenorocit popor românesc,

este un trădător de neam. Și, după legea lor, trebuie să moară !

Căutând să intimideze cu stigmatizarea orice încercare a criticii, orice pornire nouă, acești domni au crezut că-și asigură atutoritatea în fața poporului și-a lumii culte. N'au văzut că în chipul acesta își dau cel mai trist certificat.

Nu prin intimidări se menține autoritatea, ci prin fapte, prin ideile mîntuitoare pe care cineva le lansează.

Citim moțiunea votată Marți la Budapesta și mărturisim că ni-se roșesc obrazii. Oricît de slab ar fi cineva, cel puțin spre a nu descuraja pe aceia, pe cari are pretenția de a-i conduce, cel puțin spre a nu se face de rîsul străinilor, nu trebuie să-și arate această slăbiciune. Ce va zice masa cea mare a poporului, aflînd că „șefii“ ei se tem, pierd orice putere de muncă la cea mai mică observare ce li-se face ? Ce vor zice străinii, văzînd că acești păstori prîi terorizării și amenințării vor să-și asigure stima turmei lor ?

Faptele omenești sunt supuse la greșeli. Chiar urmîrind cele mai curate scopuri, poți face erori nepermise. Ori-ce faptă omenească este deci supusă judecării, este supusă criticii. Reprezentanții autorizați și neautorizați și-au declarat însă infalibilitatea, stigmatizînd ori-ce critică s'ar aduce activității lor. Și au uitat, se vede, în ce secol trăim. Un savant din cel mai luminat centru de cultură îngăduie critica ce i-o aduce chiar elevul său. Modestul nostru fruntaș din cutare colțisor de țară este însă infailibil. O, sancta simplicitas !

Gestul domnilor, cari au votat moțiunea de Marți ne amintește de atitudinea începătorilor în literatură, cari cad la cea mai ușoară suflare a vîntului criticii. Pierd curajul și renunță a mai scrie. Cam așa au făcut și maiestrii politicii noastre naționale. A fost destul să li-se arate anumite greșeli, pentruca să declare că acest fapt „îi împiedică dela o activitate rodnică“.

Da, domnilor. V'ați dat cel mai neînchipuit certificat de slăbiciune. Și ori-care Român trebuie să roșească la gîndul că în loc de a da dovezi de bărbăție, ați luat piatra. Și e trist, nespus de trist... că în faimosul sinedriu, în care fariseii au strigat : Noi lege avem, nu s'a găsit cel puțin un Pilat, care spălându-și mâinile, să rostească : Nevinovat sângele acestui drept. *Voi veți vedea !*

România și arde'eni.

București, 9/22 Decembrie.

În presa noastră din Ardeal s'a urmat până acum obiceiul greșit de a nu se scrie aproape nimica despre politica internă a României. Tradiția asta s'a format mai ales dela timpul memorandumului încoace. Pe-atunci, într'un moment dat, se părea că toate ziarele dela noi s'au înjugat la carul vre-unui partid politic din România și presa noastră era tot astfel împărțită pe partide ca și cea din București. Publicul nostru a înțeles că e un mare rău, și reacțiunea ce s'a ridicat împotriva acestei stări a fost prea firească. Atunci s'a dat de viza de a ne lăpăda de ori-ce legături politice cu partidele României. Nu ziare liberale sau conservatoare, ci ziare românești, naționale ne trebuiesc, s'a spus cu atîta dreptate. Nu știu dacă lăpădarea asta de politica *activă* a României a fost sinceră și dacă ziarele noastre au întrerupt orice legături intime cu partidele din Țara Românească, ele au căutat să facă cel puțin dovada *manifestă* a „curățeniei“ lor : au redus informațiile despre politica internă a României aproape la zero. Tot ce se scrie la noi despre România se mărginește la informații impolitice, iar din viața politică se publică numai *faptele împlinite*, căderea unui ministru, schimbările de guvern sau legile noi votate de corpurile legiuitoare. Se publică actele de diplomație externe, se publică cele mai mici evenimente din viața casei domnitoare, o călătorie cu automobilul a prințului Carol etc. dar tot ce se ascunde sub această pojghită, *fondul* de viață caldă, vie și agitată, evoluția politică a părții celei mai numeroase și mai însemnate a neamului nostru, a celor 6½ milioane Români din Regat, ne rămîne indiferentă sau cel puțin necunoscută. Ziarele noastre urmăresc mult-puțin viața politică a tuturor țărilor și continentelor. Cetitorul află amănunte poate zăbavnice, dar exacte, despre criza ministerială din Franța, despre revoluția din Portugalia și despre răzvrătirile dela Rio de Janeiro sau din Mexico, dar pe harta cunoștințelor sale politice este o bucată albă cu inscripția *terra incognita* și se întinde nu în centrul Asiei, ci alături de monarhia austro-ungară.

Am spus că starea asta e greșită.

Cel dintâi argument ce vom întîlni împotriva acestei păreri e ca amestecul ziarelor noastre în politica internă a României, angajarea noastră pentru un partid sau altul ar conduce tot la vechea stare din timpul memorandumului, când presa din Ardeal lua parte *activă* la politica internă a României și când luptele politice din România își reprezentau pasiunile și vrajbele lor și între noi. Dar nu mă gîndesc să readuc starea aceasta. A urmări politica internă a României nu înseamnă a lua o atitudine politică, nu înseamnă mai ales a te *angaja* pentru vre-un partid politic. Se poate închipui foarte bine o înregistrare exactă și imparțială a tuturor evenimentelor, fără a te rosti pentru sau contra unui partid, fără a avea mai ales gîndul de a-i aduce un serviciu. Și nici nu e măcar nevoie ca ziaristul ardelean să se abție dela ori-ce comentariu, și să-și înăbușe ori-ce părere proprie. A critica o lege rea, o măsură greșită ; a lăuda un eveniment îmbucurător și un fenomen sănătos, nu înseamnă încă a te face vrășmașul sau lăudătorul unui partid. Punctul de vedere al presei din Ardeal trebuie să fie totdeauna de-asupra partidelor, pe culmea înaltă și curată a *interesului general* ro-

mănesc. Dragostea adâncă și nețărmurită pentru România, pentru existența ei și pentru viitorul neamului întreg de pretutindeni trebuie să fie busola, care să ne călăuzească judecata. Nu lipsă de ori-ce păreri, ci *curățenia sufletului*, aceasta trebuie să ni-se ceară față de politica internă a României. Atunci poate judecata noastră va fi lipsită uneori de pătrundere și exactitate în amănunte din pricina depărtării, dar ea va câștiga o înaltă valoare morală și poate fi adesea un îndreptar curat și bun pentru publicul din România, un criteriu, un mijloc de control, spre a se încredința dacă politica țării sale nu merge une-ori pe cărări și îndrumări greșite.

Ni-se va întâmpina banalul argument, că cititorul ardelean ar putea afla prea multe lucruri „urite” despre Țara Românească și că atâtea frământări și patimi sterpe, atâtea lupte și sfășieri între frați nu-i pot produce decât impresia dezagreabilă, cumcă în Țara Românească nu merg toate după cum ar trebui să meargă. România trebuie să fie pentru noi, ne spun acești oameni o icoană curată și sfântă din care să culegem impresii de curaj și de înălțare sufletească pentru a ne întări și însenina în suferințele și amărăciunile politice noastre.

Vom răspunde: Politica oricărei țări de pe tot rotogolul pământului e plină de fapte urite și frumoase, de oameni buni și răi, de fenomene, de disoluție ca și de sănătate și progres. Noi vom urmări însă politica României din un punct de vedere al mișcărilor mari, al evoluțiilor generale și vom opune amănunțel urite și dezagreabile progresul lent, fenomenul sănătății generale a organismului unui popor tânăr și viguros care are un viitor superior trecutului său. Nu vom vedea ghețele prăfuite și hainele roase ale ostașilor, nu vom vedea certurile mărunte ale căpitanilor și nici boalele respingătoare ale lazaretelor, ci vom căuta la starea morală a oastei întregi și vom urmări mișcările mari, direcția generală a coloanelor de bătaie și vom examina finte depărtate ce urmăresc generalii armatei.

Cine vrea să ferească pe cetitorii ardeleni de impresii neplăcute asupra României se găsește pe un punct de vedere fals și îngust. Noi nu vrem să arătăm mirajuri, iluzii deșerte și amăgitoare, ci *realitatea așa cum este*, când bună, când rea, când armonioasă, când respingătoare. Ea *trebuie* să ne intereseze, fie frumoasă, fie urită, trebuie să o iubim, căci e *a noastră*.

Unde a dus sistemul de *Schönfärberei* a presei noastre s'a văzut în anul 1907. Cu un

an mai înainte mii de Români văzuseră expoziția din București și sufletul lor a fost plin de încântarea unei iluzii, unui vis mincinos.

O jumătate de an mai târziu, în Martie 1907, s'a descărcat teribila catastrofă a răscoalilor țărănești, pe cari ziarele noastre nu le mai puteau trece supt tăcere și pe cari ziarele străine le-au exagerat până la caricatură. Ce va mai fi rămas în sufletul miilor de Români cari au văzut România jubilară, România *fatădeli* dela expoziție? Ce va fi rămas din tot mirajul acela, văzut cu puține luni înainte? Nu era mai mică decepția noastră, dacă presa ar fi informat și ar fi pregătit pe ardeleni? Nu ar fi fost mai mic sdruncinul uriaș pe care atunci l'au suferit cele mai sfinte credințe, cele mai dulci iluzii ale sufletului nostru și nu s'ar fi redus la proporții mult mai modeste reacțiunea, dezechilibrul ce s'a produs în gândirea noastră și în calculii noștri politici? Vechea înțelepciune sănătoasă a poporului trebuie să ne spuie și aici că *cu minciuna poți prinzi, dar nu poți cina*.

Să ne întoarcem deci înapoi nu la politica militantă, la politica interesată de partid, a trecutului „dar la urmărirea *dezinteresată* și *iubitoare* a părții celei mai mari din corpul nostru național.

Reluând imaginea de mai înainte vom spune că dacă România ne este o icoană curată și sfântă, pe care nu se cuvine să o arătăm poporului murdărită de politica internă, vom spune și noi: cine vrea să câștige putere și credință nouă, se va întări nu ocolind biserica, ci dimpotrivă, trecându-i pragul cât mai des. Iar cine vrea să se închine Precistei dela Lourdes, nu caută la noroiul dela intrare, nu caută la păreții umezi și goi, nici la ochii setoși de câștig ai preoțimii, căci ele nu ating puterea veșnică și covârșitoare de suflet a icoanei făcătoare de minuni ce atârnă în fundul peșterii.

Iar această icoană curată a României la care ne vom închina întotdeauna, ori câtă murdărie ar înconjura-o, e *caracterul ei național*, instituțiile ei naționale, limba în care se petrec toate aceste frământări, toate aceste lucruri mari sau mici, urite sau frumoase și cari ne sânt totuș scumpe, căci sânt *românești*. Aceasta-i icoana care pentru noi ardelenii atârnă în fundul peșterii oricât de umede și întunecate. Spre ea ne îndreptăm pașii, nepăsători de cele ce o înconjură și ei ne închinăm, căutând tămăduirea pe care *trebuie* să o primim, căci *vrem* să o primim, cum bolnavul dela Lourdes se tămăduiește pentru că are *credință*. *Ardeleanul*.

Mitropolitul Mețianu — consilier intim. »Tribuna« a fost cel dintâi ziar care a publicat știrea că I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Mețianu a fost numit consilier intim.

»Monitorul oficial« de ieri publică acum autograful regal despre această numire.

Titlul de *consilier intim* l-au avut de altcum toți antecesorii Excelenței Sale, precum l-au avut și Mitropoliții din Blaj, și l-au primit totdeauna deodată cu întărirea lor în noua și înalta demnitate de capi ai bisericilor românești. Numai față de actualii Mitropoliți români nu a fost observat până acuma acest uz.

Impertinență săsească. »Kronstädter Zeitung« dela 21 Decembrie publică, la loc de frunte, o conferință a primarului sas din Mediaș, Fr. Theil, despre »politica comunală săsească«.

Conferențiarul, după ce se plânge că poporul săsesc dă îndărăt, din propriei vină, fiindcă nu se înmulțește și nu știe să-și apere proprietatea împotriva lăcomiei de pământ a Românilor, cari cumpără pământ și se sporesc pe zi ce merge, — invocă ajutorul statului împotriva noastră.

Iată ce spune dl Theil:

»In situația aceasta tristă e numai firesc să ne gândim, oare puterea de stat n'ar lua măsurile necesare pentru a-i coloniza pe Români în alte ținuturi, spre pildă în ținuturi deja romanizate, pentru a nu punea prea mare stavilă dezvoltării noastre...«

Adică noi Români să ne părăsim vetrele părintești, plaiurile cari au legat copilăria noastră, morminților în cari zac oasele atâtor strămoși mari și toate aceste pentru că »confrații« sași, istoviți, nu mai au tăria să reziste elementului românesc care se impune prin vigoare, muncă și sănătate...

O impertinență, mai mare nici că se poate închipui.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Viaja literară.

— Apropieri și semne de armonie. — Concentrare în jurul unei idei. — Inceputuri făgăduitoare. — O intrelăsare vinovată. — Slăbirea entuziasmului. — Eterna stagnare.

De II. Chendi.

Anul trecut, pe vremea asta, se petrecea în rândurile scriitorilor bucureșteni un interesant proces psihologic. Rănilor vechi și dușmăniile acerbe dispăreau, ca prin farmec. Poeți, prozatori și critici, din diverse grupări și dela deosebite reviste își potoleau cu eroism resentimentele vechi și se apropiau între dânșii. Certurile principiare și urile personale erau pentru moment uitate și o atmosferă de tovarășie profesională se înstăpânise peste toți. Aspectul era într'adevăr minunat. Să vezi împăcate la un loc atâtea curente; să potolești pentru o clipă atâtea patimi mărunte; să îngăduie scrișivitul decadent, ca, alături de el, să șadă nenorocitul de Dragoslav,

era într'adevăr un fapt de admirat. Iar grădina »Parisiana«, îmbrăcată în haina de toamnă, străbătută de risul de faun al epigramistului Cincinnati și de cântecele fraților regăsiți, va rămâne o vie mărturie legăturii ce s'a încheiat.

Iar această oră rară, când deosebirile cad, neantul se umple de cântec și sentimentele se unesc într'o armonie orgiacă, a fost datorită unei idei. În literatură sunt foarte puține acelea idei, cari ar pute împăca atâtea capete înfierbântate și ar reuși să împreune categoriile atât de variate. Ideia unei scriitorilor într' o societate însă, pare ar fi fost surizătoare de noroc, căci i-a ademenit pe mulți. Și steagul abia desfășurat, au venit cu toții, de nu mai știai unde să te oprești. Au venit mai întâi cei consacrați, în cap cu Sadoveanu; s'a prezentat în *corpore* ceata lui Mihalache, cu excepția lui Tânase Mândru, care a fost lăsat la poartă, să aștepte; s'au abătut spre noi și cei reșleți, idilicul Stavri și Brătescu-Voinești, cu blana lui Isaia. Iar de pe stradă trăgeau cu ochii spre ferestrele noastre bieții începători, infirmii și cloroticii lui Densușianu și alți candidați la coș. Numai bătrânii rămâni, cu vulpile, în bârlog și-și rideau în pumni misterios și aveau aerul că ne șoptesc din adâncul experiențelor: vai, cli-

pele de unire ce trecătoare sunt și cât de repede vă veți deștepta din dulcea voastră beție!...

Dar concentrarea era făcută. Oficina secretarului Gârleanu operează din răspuțeri, cu valvă multă și cu rezultate relative. Un cămin al scriitorilor se întrunchipează ca prin minune. Tablou-i de Steriade și caricaturi ce Iser atârnă pe păreți. La masa, imponentă prin lungime, scriitorii se adună, discută, croiesc planuri. Dar din toate unul singur reușește: sedințele literare în public. Lectorile comitetului, făcute în provincie, turneul din Bucovina și festivitățile împreunate cu aceasta manifestare, sunt probe, că una din direcțiile de activitate era bine aleasă. Lumea este foarte doritoare de contactul personal cu scriitorii, iar în afară de asta, sistemul de a-ți prezenta singur opera în public este astăzi la ordinea zilei în Occident. Cadrul este însă prea strâmt ales. Lectorile publice nu puteau fi întâiul și cel din urmă scop. Nici ideea singură, în jurul căreia puteau fi grupate la un loc atâtea elemente și a-ate interese primite în programul de acțiune nu putea fi o simplă lectură publică. Era nevoie de îndemnul mai puternic, de căi mai multe de propagandă, de un spirit mai cald pentru cauza îmbrățișată. Trebuiau găsite mijloace mai

Fabrică de parchete,

Gluj—Koložsvár.

Fabrichează orice parchete din stejar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de chereștea în orice mărim, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dușmelelor.

Partenie Cosma.

Când ne împodobim coloanele cu acest nume frumos, care a ajuns un simbol al statorniciei de caracter și al activității desinteresate pentru neam, sântem stăpâniți de-o recunoștință sinceră pentru roadele neobișnuit de bogate ce-au răsărit pe urma acestei activități pe toate terenele vieții noastre naționale. Omul care i-a dat numelui acesta strălucirea unui simbol, împlinește cu ziua de mâine 25 de ani de când a fost înălțat în fruntea celui dintâi așezământ financiar românesc dela noi. A fost chemat de pe câmpul sbuciumat al luptelor noastre politice de pe-atunci, unde se ilustrase ca unul dintre cei mai de seamă conducători din câți am avut și i-s'a încredințat căma grea și anevoioasă a organizării noastre economice, ca celui înzestrat cu talentele cele mai frumoase și mai proprii a infiripa și în societatea noastră părginită munca cu adevărat productivă.

A trecut de-atunci un sfert de veac, frământat fără încetare de năzuinți nervoase de-a așeza temeliele viitorului nostru și am văzut că în lungul restimp de neodihnă ce s'a scurs de atunci cel mai neobosit, cel mai abil și mai neînfrînt dintre noi, a fost tocmai organizatorul vieții noastre economice, a cărui figură se înalță azi în fața noastră radiată de o gloriolă de merite nepritoare.

Poate nimenea dintre bărbații noștri chemați să îngrijească destinele neamului n'a desfășurat o activitate mai bogată și mai rodnică decât acest erou al muncii productive la noi. Speranțele ce a pus obștea noastră în rarele lui talente s'au realizat din prisos și dacă ne încercăm azi totuș o umbră de regret, e că ne gândim la frumoasele rezultate ce s'ar fi putut realiza cu aceste talente și în domeniul mașter al organizării noastre politice.

Dar nimic nu ne poate învedera mai intuitiv succesele unei vieți atât de laborioase decât priveliștea organizației întinse a instituției financiare căruia i-a fost însăși jert-

fită. «Albina» e azi nu numai fala băncilor românești, ca cea mai mare, mai puternică și mai consolidată dintre ele, ci a ajuns chiar în rîndul marilor așezăminte financiare străine, în stare să lupte și să apere interesele economice ale neamului nostru, cu un succes mereu crescând. Sărbătoritul ei conducător a ajuns să-și vadă împlinit idealul spre care s'a năzuit o viață întreagă: ridicarea la un nivel modern a vieții noastre economice și culturale. Cunoștințele sale vaste și experiențele sale multiple l-au sfătuit clipă de clipă — și pas de pas evoluția noastră economică a luat o desfășurare din ce în ce mai ramificată și mai generală. «Albina» a ajuns o matcă fecundă a vieții noastre economice și e pe cale azi să stăpânească toată fluctuația de interese materiale dintr'un mare colț al țării. E un merit fără păreche acesta și se leagă în parte covârșitoare de vrednicia celui ce a condus-o și călăuzit-o vreme de un sfert de veac, totdeauna viguros și nelipsit dela postul grelei sale datorii.

Dar prin osul recunoștinței noastre n'ar putea să fie deplin, dacă cu acest prilej sărbătoresc, am uita să reamintim multele și tot atât de frumoasele merite ce și le-a câștigat sărbătoritul zilei de mâine și pe celelalte terene ale vieții noastre publice. Dintre ceice vor veni ca mâine să între în rîndurile noastre de luptă, puțini vor ști că Partenie Cosma a fost cel dintâi președinte al partidului național român, că în restimpul dela 1872—1881 cât a făcut parte din camera deputaților a fost un energic apărător al drepturilor, noastre, că a rostit zeci de discursuri temeinice și inspirate de cea mai ideală iubire de neam, și că își are partea sa de muncă la întocmirea programului nostru național din 1881. Roadele activității sale uriașe pe terenul bisericesc și pe cel cultural sânt mai cunoscute, căci îl vedem și astăzi colaborând cu toate ocaziile pentru întărirea bisericii și culturii noastre românești. A fost pe vremuri unul dintre colaboratorii de frunte ai marelui Șaguna, iar mitropolitului Miron i-a fost sfătuitorul cel mai luminat, ajutându-l la întocmirea tuturor regulamentelor și instrucțiunilor prin cari

s'a pus în aplicare «Statutul Organic» și cari toate răsfrâng lumina înțelepciunii sale adânci și prevăzătoare.

A fost și este unul dintre cei mai activi membri în comitetul «Asociațiunii» și nimenea ca el n'a arătat atâta înțelegere pentru ideile pornite din sinul generației mai nouă. E sigur însă că, dintre reprezentanții generației în apunere, e unul dintre cei mai populari și mai iubiți «bătrâni oțeliți» din câți puțini îi mai avem. Din svonul de sărbătoare ce va străbate mâine din vechiul centru românesc, Sibiiul, se va putea distinge clară și entusiastă și vocea de admirație a generației tinere, drept făgăduință că aceasta generație a văzut și a înțeles frumoasa pildă de cum trebuie închinată o viață în mod cu adevărat folositor neamului, pildă pe care o desprinde curată și strălucitoare din viața și faptele omului sărbătorit mâine.

Ne asociem și noi cu însuflețire la urările ce i-se vor aduce, adânc convinși în sufletul nostru, că sânt aduse unor merite reale și de-o rară strălucire în viața noastră.

Correspondenții noștri din Sibiiu ne vestesc că serbarea de mâine va avea un caracter general, participând întreaga societate românească.

Din prilejul jubileului directorului ei, institutul «Albina» a hotărît să creieze un fond cultural cu un capital de 40.000 de coroane.

S'a mai hotărît apoi pictarea în mărime naturală a portretului dlui Cosma. Pictarea va fi încredințată unui pictor de renume și tabloul va fi așezat în sala de ședințe a institutului. Tot din acest prilej se va întocmi un album jubilar, care i-se va oferi mâine.

La ora 1 va avea loc un balet de direcțiune.

Un glas competent.

Ne bucurăm, că în organele din București, se face așa de repede lumină, asupra chestiunii divergențelor noastre cu partidul național, — divergențe pe cari fantazia bolnavă și răința dlui A. C. Popovici și a scriitorilor săi acoliți a căutat să le exploateze atât de meschin. Reproducem astăzi un articol din noua revistă bucureștiană, «Căminul nostru», articol în care un competent cunoscător al cauzei noastre naționale, sub titlul «Criza din partidul național de peste Munți» scrie următoarele judicioase reflexiuni:

De un timp încoace, o discuție foarte iritată se urmează în presa românească de dincolo și se reflectă în fel și fel de stiri, mai mult sau mai puțin senzaționale în ziarele dela noi.

E vorba de grave neînțelegeri ce s'ar fi ivit între conducătorii partidului național român din Ungaria, de diferite curente primejiloase ce s'ar fi descoperit, cu un cuvânt de o criză a partidului, care ar face mult rău cauzei naționale.

Ca croniciari obiectivi și fără nici o preocupare, ne vom sili să arătăm, de scurt ce s'a întâmplat și ne vom bucura dacă lămuririle noastre vor contribui cât de puțin la restabilirea armoniei, atât de necesară în luptele naționale ale fraților noștri subjugat.

puternice pentru a ridica societatea la un grad oare-care de autoritate colectivă.

Și aici să ne permitem constatarea unei greșeli de căpetenie. Societatea scriitorilor, ca să și poată mări cercul de activitate și să adune aceste fonduri, cari i-ar fi necesare pentru scopurile ideale (ajutorarea membrilor săraci; editarea de cărți; ridicarea de monumente), trebuia să se îngrijască la timp, ca în Corpurile legiuitoare să l fie recunoscut caracterul de persoană morală. Numai sub forma asta ea putea înprinde operațiuni mai mari și putea eventual să se dea în judecată dl Pătrascu, care deține o proprietate publică în posesiunea sa, cu toate că era menită să serviască drept «Casă a scriitorilor». Dar se vede că cei câțiva membrii ai societății, aflători pe băncile Parlamentului, au observat o prudentă tăcere. S'au votat în parlament toate societățile de curelari și cismari și s'au recunoscut de persoane morale, — numai societății scriitorilor nu i-a venit rîndul, căci în profesiunile libere, literatura pășește la noi în rîndul din urmă.

Și iată cum și de ce cohesiunea între membrii societății a slăbit treptat. Nefiind gânduri și ac-

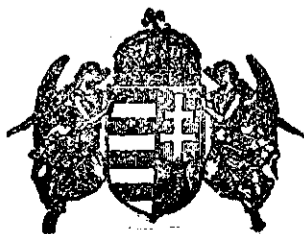
țiuni palpabile, cari să i lege între ei pentru scopuri mai bine susținute, rîvna de-a străbate până la căminul literaților a căzut acum, făcând loc unei generale indiferențe. Lunile trec și nu aduc nici o vestenouă despre ședințe, sau de alte fapte inițiate. Casa scriitorilor, dintr'un colț dela etajul al treilea de peste drum de Capșa, e mai mult ca pustie. Doar vice-președintele, dl Anghel, de se mai plimbă pe-acolo singuratic, reconstruindu-și amintirile din lași.

E o stagnare semnificativă! Starea aceasta de amortire a unor visuri, frumos încolțite; poticnirea asta atât de repede a unei mișcări, pornită cu un elan deosebit; destrămarea aceasta evidentă a scriitorilor, uniți cu atâta anevoie, sânt tot semne posomorite pentru destinul societății cu atât de mândre începuturi.

Se putea oare ca noi să fim mai norocoși ca înaintașii noștri? Câte încercări de a înjgheba societăți de scriitori s'au făcut dela Eliade-Rădulescu încoace, toate au avut acelaș rezultat: eterna stagnare și dispariția lor pe nesimțite!

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
furnisorul curții ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

Constatăm înainte de toate, că nu poate fi vorba de divergențe... principiale în ceea ce privește politica națională a Românilor de peste munți. Nimenea dintre fruntașii partidului nu s'a abatut de la programul acestuia și n'a cerut modificarea lui și inaugurarea altel politici.

Singur părintele Vasile Mangra, vicarul episcopesc de la Oradea Mare, alegându-se deputat cu program guvernamental, și intrând în șirul susținătorilor guvernului, a pășit vechea politică națională românească și, sprijinit în câtuș de domni I. Slavici și E. Brate, s'a încercat să producă un nou curent, maghiarofil, între Români. Dar încercarea părintelui Mangra a fost hotărât dezavuată de toți ceilalți fruntași ai partidului, și astăzi peste acest incident s'a trecut cu desăvârșire la ordinea zilei. Părintele Mangra nu mai face parte din partidul național român, care a rămas neschimbabil și statornic în credințele sale politice și în programul său stabilit de conferințele naționale de la 1881 încoace.

Prin urmare este absolut greșit a crede, că unul sau altul dintre fruntașii partidului, sau dintr-un grupărele lui, urmăresc, pe față sau în taină, vre-o schimbare de front sau vre-o pășire a vechii politici naționale, în totul sau în parte. Dea dreptul ridicol este a vorbi de »trădare« și de »închinarea steagului național în fața politicii ungurești«, cum cu mult regret am văzut că nu s'au sfîșit să susțină anumite descoperitori de profesie în materie de trădări naționale.

Este adevărat că neînțelegeri există, dar accentuăm încă odată că ele nu izvorăsc din chestiuni de principii, ci din cauze cu mult mai simple și mai mici, inerente imperfecțiunilor omenești din toată lumea.

Iată, în liniamente generale, cum se prezintă lucrurile, privite în față, fără patimă și fără considerații subiective:

În anul din urmă, s'au ridicat dintre Români de dincolo câțiva tineri talentați și cu cultură superioară, cari își cer locul cuvenit în viața publică și dreptul de a și spune cuvântul în chestiunile naționale, politice și culturale. Cum unii dintre dânsii, ca portul O. Goga, Dr. I. Lupaș, G. Chendi și alții, s'au manifestat și ca scriitori de valoare, articolele lor din ziare și reviste fiind bine primite de publicul cetitor, au produs un înbucăător curent în viața publică a »Românilor de peste munți«, curent care se rezuma în cuvintele: prim-nirea răndurilor, atât ale muncitorilor pe terenul cultural literar, cât și ale luptătorilor pe terenul național politic.

Ei bine, pentru oamenii cari nu se gândesc la ei, la interesele și ambițiunile lor personale, ci la progresul neamului în cultură și în viața națională nu poate fi nici un rău în faptul, că o pleiadă întreagă de bărbați tineri, mai bine înzestrați și mai bine preparați decât erau și puteau să fie înaintașii lor, se prezentă pe teren și cer partea cuvenită în munca și luptele naționale.

Opinia publică a Românilor le-a dat dreptate ceea ce se dovedește, între altele, prin faptul că »Tribuna«, la care sânt grupați cei mai marcați dintre dânsii, este ziarul românesc cel mai răspândit și mai gustat. Tot acelaș lucru rezultă și din împrejurarea, că în vara trecută, adunarea generală a »Asociațiunii«, cea mai de căpetenie organizație culturală românească, acceptând de viză: »primenirea răndurilor«, a ales, dintre reprezentanții acelor tineri, pe dnii Dr. I. Lupaș, G. Precup și I. Agârbiceanu, ca membri ai comitetului său central, al cărui prim secretar este de mai mult dl O. Goga, iar al doilea secretar este directorul »Lucafărului« dl O. Tăslăuanu, tot un tânăr, susținător al curentului celui nou.

Cum însă acești tineri, ca toți oamenii mai de seamă, dau în scrisesele lor continue dovezi de independență și își permit să critice, la ocazii date, atitudinea și faptele conducătorilor oficiali ai partidului național, și în general ai vieții publice românești, a fost fatal ca ei să provoace și unele susceptibilități și animozități din partea celor ce se simțeau atinși.

Așa de pildă ei au susținut prin »Tribuna«, că dezastrul suferit de Români la alegerile par-

lamentare din anul trecut, nu se datorește numai volnicilor stăpânirii, ci lipsei de organizație a alegătorilor români și de activitate încordată a a conducătorilor.

Tot asemenea au susținut, și în parte au dovedit, că același cauze se datorește faptul, că reprezentanții Românilor în congregațiile comitatelor (consilii județene) au fost decimați cu prilejul alegerilor din toamna aceasta.

Au mai susținut că atitudinea conducătorilor partidului în afacerea scrisoarea a ziarului »Lupta« din Budapesta și în relațiile dlor cu tipograful Birăuț a dat prilej la bănueli, cari nu sânt de natură a înălța prestigiul partidului național, și că în privința negocierilor de împăcare cu guvernul, au lăsat lumea românească în nedumerire, silind pe dl Dr. Mișu, cu care guvernul s'a pus în legătură în această afacere, să declare că nu i-a fost cu putință să primească dela membrii marcați ai partidului o formulare precisă a condițiilor în cari partidul ar fi dispus să intre la învoială cu guvernul.

Criticele acestea au enervat pe unii dintre membrii fruntași și comitetului național și i-au făcut să vadă în acțiunea tinerilor și a »Tribunei« mai mult decât putem admite că este în adevăr.

S'a susținut că intenția lor adevărată ar fi: ba »decapitare« bătrânilor, ba discreditarea partidului, ba »convertirea« prin surprindere a Românilor la politica »maghiaristă«, la »trădare națională«.

Câțiva domni din Arad, exasperați de criticele »Tribunei«, au mers atât de departe, încât au convocat, cam prin surprindere, o adunare a clubului român din acel comitat, și au votat o rezoluție, prin care »Tribuna« este dezavuată, cerându-se dela Comitetul central să declare că »aest ziar nu mai este al partidului național român«. O înscenare absolut inutilă, fiindcă »Tribuna« niciodată n'a pretins să fie organul oficial al partidului și n'a aspirat la alt rol decât acela de ziar național independent, în care toți oamenii competenți și cu sentimente nebănuite să și poată spune cuvântul asupra chestiunilor la ordinea zilei.

În acest sens a publicat, săptămâna trecută, o declarație seful grupării dela »Tribuna«, venerabilul dl Dr. Oncu, reșingând în acelaș timp toate bănuelile de »maghiarism« și de »trădare«, a unate asupra acestui ziar. Iar despre cinstea personală a dlui Oncu, și despre curățenia sentimentelor sale naționale nu se poate îndoi nimenea.

Cu toate acestea, celelalte foi românești, ca »Lupta«, »Drapelul« și »Gazeta« continuă a ataca »Tribuna« și pe tinerii ei scriitori, sub cuvânt că apără partidul național și comitetul său, dar într'un fel care cam trădează pe concurențele suferite pe surata preferită de publicul cetitor...

Așa cum sunt, neînțelegerile acestea sunt regretabile și nu pot fi aprobate de nimeni. Sta-bilit fiind însă că nu e la mijloc o divergență de principii, crețem că ele s'ar putea ușor apleca, cu nițică bunăvoință din ambele părți.

Tinerii nu trebuie să fie prea agresivi, ci să dea bătrânilor respectul și considerația ce li se cuvine. Dar de altă parte nici bătrânii n'au motive să fie prea susceptibili și bănuitori, și să și piardă răbdărea în fața oricărei critice, căci vreme a ceasta este pornită din râvna de a servi cauza neamului iar descoperitorii de trădări naționale să se astîmpere, căci, slavă Domnului, s'a făcut destule ori dovadă, că trădătorii nu există între Români.

S. A.

Bănuelile se risipesc...

— Fapte și documente. —

Trei zile după conferința din Budapesta, ceața deasă de bănueli și intrigi începe să se risipiască. Judecata nepreocupată a lumii omenești, la care am făcut apel, ne dă dreptate. De pretutindeni primim zilnic cuvinte de încurajare. Chiar și presa românească din Regat, pentru »informarea« căreia s'a cheltuit atâta energie, nu mai publică nimic cu privire la faimoasa »dezastruare« a »Tribunei«.

»Lumea românească de aici — ne scrie un prieten din București — s'a convins de netemeinicia țărăboiului și opinia publică condamnă pe cei ce s'au grăbit să împrăștie știri tendențioase. Comunicatul oficial a făcut o rea impresie. Mai ales pasajele în cari orice observare cu privire la conducerea partidului se declară de tradare națională, a produs multă ilaritate... Cei mai mulți consideră aceste pasaje ca o naivitate, la care nu se așteptau«.

Ne întrebăm iarăși și iarăși: ce-a făcut »Tribuna« pentru a se învrednici de o »osândă« atât de puțin așteptată? Un lucru foarte nevinovat: amărîta de înfrângerile ce le-am îndurat în vremile din urmă, la alegerile pentru parlament și congregație, a dat glas nemulțămirii generale față de lipsa de organizație și stăruință în acțiunile noastre; a constatat că nu s'a muncit îndeajuns pentru pregătirea luptelor electorale; că organizația noastră actuală e insuficientă; că unii dintre fruntașii noștri nu stau la culmea chemării lor; că hotărârile conferințelor naționale nu se execută. Și, drept concluzie, în îngrijorarea ei pentru viitorul partidului național, a cerut o premenire și angajarea de noi forțe de muncă.

Și ce-a făcut conferința din Budapesta? În loc să judece dacă nemulțumirea e întemeiată; dacă învinuirile — izvorite din sentimente de îngrijorare pentru chestia națională — ce le-am adus unora și altora sânt adevărate sau nu; dacă organele noastre executive au fost la nivelul chemării lor, — vine și declară că »Tribuna« a înfrânt disciplina de partid... Cu alte cuvinte: *conferința a admis temeinicia afirmațiilor noastre, dar discuția lor o consideră drept încălcare a disciplinei de partid.*

Dacă am fi preamărit organizația noastră (care nu există), cântând în ditirambi laudele celor cari îndrumă... neactivitatea noastră politică, am fi spus o *minciună*, dar n'am fi încălcat disciplina de partid. Când am spus însă că nu se muncește îndeajuns, că în parte vina nesucceselor noastre este și a conducerii, am spus *adevărul* și, deci, am încălcat disciplina de partid.

Aceasta e logica ciudață ce se desprinde din sentința de »reglementare« a »Tribunei« rostită la Budapesta.

Trebuia să continuăm numai felul vechiu de mușamalizare a înfrângerilor noastre și toate ar fi fost — poate! — bine și în

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Est. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 n. m. și 3—6 d. n.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, pentru tâmplăria **Edificiilor și mobile** în care primesc orice lucrări din ramul acesta. Scopul de căpetenie mi-e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5—7. Telefon intra și extra urban 992.

crânduială. Trebuia să perpetuăm numai obiceiurile tradiționale: terorismul administrației a fost la culme; preoțimea și învățătorimea noastră nu și-a făcut datoria; poporul e stricat și venal, — dar conducătorii și fruntașii, ei au fost la culmea chemării.

Am avut însă curajul să recunoaștem că vinovații sânt nu numai în oastea mare a gregarilor, ci și în statul nostru major. Să nu crează nimeni că aceste constatări nu ne-au durut și pe noi. A trebuit să spunem însă odată că nu e bine să punem întotdeauna jumătatea vină pe preoțimea și învățătorimea noastră, de soarta cărora atât de puțini inși se interesează, și cealaltă jumătate pe masele alegătorilor, în mijocul cărora mulți dintre ai noștri nu se coboară decât în cursul campaniei electorale, ca apoi iarăși să nu-i mai vadă nimeni până la nouile alegeri...

Vor fi și în sânul preoțimii și învățătorimii noastre destui cari nu și-au împlinit datoria către neam, — cum au fost și sânt mulți cari au adus și aduc jertfe pentru a putea rămânea credincioși steagului național. Și cu câte pilde frumoase de adevărat eroism național ni-am îmbogățit prin ținuta bărbătească a multor alegători țărani!

Vina n'o mai puteam înjumatăți, ci trebuia s'o încărcăm pe toate umerele culpabile, ca să nu ducă și vina altora tot biata noastră preoțime și învățătorime și oropsitul nostru popor de la sate.

Aceasta am făcut-o și acum așteptăm cu conștiința liniștită și judecata celor nepreocupați.

Diagostea de neam și credința cătră programul național neștirbit ne-a călăuzit în trecut, și ne va călăuzi și în viitor.

Butculescu, toți președinții societăților poraționilor românești din capitală, această ocazie se vor forma birourile adunăturii naționale române pentru comenzi eroilor noștri și se va stabili un peșter pentru comemorarea lui Ioan Russu. În apelul lansat citim următoarele scrisori cu multă căldură:

«Ioan Russu Șirianu a fost unul din stegarii publicisticii române din Transilvania. El a fondat ziarul «Tribuna Poporului» urmând să devină «Tribuna», care a fost reprezentanta ideilor și tendințelor de înaintare și progres atât în viața presei, cât și a statului național».

— Romanul «Tribunei». Aducem la cunoștința cetitorilor noștri că începând cu 1 ianuarie 1911, vom începe să publicăm — în afara foiletonului nostru obișnuit, cărui și pe viitor să-i dăm deosebită atenție — și roman lungi.

Inceputul îl vom face cu celebra operă a lui Tolstoi «Război și pace», tradus (pentru prima dată în românește) de cunoscutul publicist colaborator al ziarului nostru Radu Baltag.

— Românul cu Românul. scrie: La 22 Decembrie n. a avut loc ședința de notar în Dud (com. Arad). Au fost prezentați 4 candidați, 3 Unguri și un Român. A fost respinsă de dușmanii ei. Cândemni și «Minerva» și-a coborât diapazonul. În schimbul...

celelalte ziare se declară toate în favorul «Tribunei».

Iată de pildă ce scrie «Mișcarea» din Iași:

«Sînt regretabile neînțelegerile ce au izbucnit în partidul național român și mai ales în comitetul său central prin demisiunea d-lor Dr. Oncu și Octavian Goga și prin protestarea d-lor V. Goldiș și Dr. Ștefan C. Pop în contra «Tribunei». Și atât mai regretabile sînt aceste neînțelegeri, fiindcă ele au izvorit dintr-o simplă bănuială nefundată, anume, că «Tribuna», prin critica prea viguroasă ce-o exercită asupra conducerii partidului și asupra unor manifestații bolnăvicioase ale vieții publice a Românilor de peste munți, ar servi, în ultima analiză, politica mișelcască a trădătorului Mangra.

Bănuiala aceasta o socotim prea subiectivă, ba chiar prea riscată. Căci nici un spirit clar nu poate concepe din partea unui bărbat integru, încărunit în lupte pentru românism cum este dl. N. Oncu, întemeietorul și susținătorul «Tribunei» și nici despre poetul Octavian Goga că ar putea să conceapă măcar o asemenea politică.

Noi, cari urmărim cu inima strînsă și cu atențiune încordată, toate luptele Românilor de peste munți, sîntem convinși că întreg substratul neînțelegerii este pe de o parte o chestiune de temperament, prea neînfrînat, iar pe de altă parte o chestiune de sensibilitate aproape bolnăvicioasă...

Un articol, și mai energic publică excelenta revistă literară «Ramuri» din Craiova, care s'au beră netemeinicia învinuirilor ce s'au adus «Tribunei» de comitetul executiv și condamnă ușurata cu care membrii au aruncat piatra asupra acestei gazete care este «o mândrie a presei românești de pretutindeni». Și așa, cei cari, în virtutea legilor lor, au curat moartea «Tribunei», vor trebui să se mulțumească cu scurtele notițe ale lui Scurtu. Articolul din numărul de Martie, în care se arată rolul acestui ziar de la întemeierea lui până acum, a fost reprodus de marile ziare din București «Viitorul» și «Voința Națională». Calomniile nu mai prind.

«Tribuna» și conferința.

«Prietenii» noștri continuă să «informeze» lumea românească despre atitudinea «Tribunei». Un prieten din provincie ne scrie din nou că se taurește arma împotriva noastră din faptul că la conferința din Budapesta nu s'a prezentat nimeni dintre cei ce stau în jurul «Tribunei».

Repetăm că nimeni din jurul «Tribunei» n'a fost invitat la conferință. A fost invitat numai membrul în comitetul executiv dl. Dr. N. Oncu, care însă de două săptămâni e în străinătate.

Calomniile noi.

După ce calomniile răspândite la adresa noastră în presa românească din Ungaria și România n'au prins, aceiași prieteni s'au grăbit să «informeze» presa străină.

Așa ziarul vieniez, «Reichspost» primește, din Budapesta, știrile că «Tribuna» a fost dezarmată din cauză a comitetului executiv «fiindcă a trecut în tabăra Românilor moghiori».

Și cine e autorul acestei informații și întrebăm: are dare dl. deputat... curajul să răspundă pentru această nouă calomnie?

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88-99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. 3-5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Scrisori din București.

Ce cer țărani reprezentanților lor în Parlament. — Un studiu al profesorului basarabean Grădeșcu. — Ajutoare pentru săraci. — Terenurile inundabile. — Holera.

București, 8 Decembrie.

Partidele politice se pregătesc în vederea apropiatelor alegeri. După cât se poate prevedea, lupta va fi cât se poate de aprigă. Cu deosebire între cele două partide conservatoare, cari își discută dreptul de succedure la guvern. Năzuința tuturor este de a câștiga marea masă a alegătorilor de la țară, cari în timpul din urmă au început a și da tot mai mult seama de drepturile lor. Ei pretind astăzi ca legile ce se fac cu privire la dărușii să nu se facă fără a fi reprezentati în parlament și țărani. E drept că și până acum au fost reprezentați în parlament țărani. Dar aleșii lor nu erau totdeauna adevărați reprezentanți ai intereselor țărănești.

Zilele acestea mai mulți fruntași ai țărănimii s'au întrunit în București unde au stabilit următorul program, pe care să-l adopte a sia cari — indiferent de partidul la care aparțin — vor veni să ceară voiumele țărănilor:

1. Candidatul va trebui să lupte pentru introducerea votului universal secret și egal pentru toți Români. Să ceară înființarea de școli și localități corespunzătoare în toate comunele. Îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor. Stingera incompatibilității dintre demnitatea de deputat sau senator și a ei de învățător sau preot.

2. Ridicarea bisericii la înălțimea chemării ei și îmbunătățirea stării materiale a preoților și a cănăreșilor.

3. Înființarea unei case centrale pentru construirea de case țărănești, frumoase și sănătoase, Exproprierea de terenuri pentru alinierea și lotuirea mușterii satelor.

4. Să se dea comunelor rurale autonomia, de care are trebuință pentru a prospera și a se dezvoltă. Descărcarea comunelor de unele sarcini, cari n'o privesc direct, spre a se putea face cu sumele economisite lucrări de interes comun.

5. Impozitul progresiv pe venit și ușurarea impozitelor indirecte, cari ridică așa de mult prețul articolelor absolut indispensabile pentru viața de toate zilele. Ieftinirea sării și a zahărului. Desființarea prestațiunii în natură și înlocuirea ei cu o anumită dare pe venit.

6. Împiedicarea împărțirii pesteră măsură a proprietății mici, făcându-se un minimum indivizibil. Să se ia măsuri pentru reconstituirea acestui minimum de proprietate țărănească. Comasarea proprietății mici. Facerea cadastrului întreg al proprietății rurale.

7. Încurajarea tuturor industriilor și meseriilor. Înființarea de ateliere prin sate și căutarea de mijloace practice pentru a se da de lucru sătenilor în timpul iernii. Înființarea de gospodării model prin sate, acestea să fie conduse de absolvenții școlilor de agricultură.

8. Acordarea de mici pensii veteranilor, cari au luat parte la războiul din 1877. Înființarea unei mici contribuții, care se va depune la băncile populare pentru asigurarea bătrânelilor și pentru ajutorarea în cazuri de moarte. Ajutorarea cooperativelor sătești pentru producție și industrializarea produselor solului. Înlesnirea desfacerii prețuri bune a produselor țărănești prin gășirea celor mai bune piețe și debuseuri de vânzare. Înzor obligatorii pentru vitele sătenilor. Încurajarea cultivării livizilor și a creșterii vitelor. Introdicerea obligației în legea învoșilor agricole pentru proprietar sau arendaș de a da sătenilor pentru cultivarea trel sferturi din moștile ce exploatează, după regulile deja stabilite în legea legă. Aplicarea dispozițiilor din legea trusturilor și asupra proprietății mari.

9. Restrângerea atribuțiunilor jandarmilor rurali. Reducerea termenului de armată la un an pentru...

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școlale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

absolvanții cursului primar. Intronarea domniei legilor.

Acestea sînt punctele principale ale programului cel cer țărani de la candidații cari vor veni să le ceară voturile. Intru cât vor reuși se va vedea.

Firește, ar fi bine ca țărani să-și poată trimite în parlament oamenii lor. Căci așa cum este astăzi reprezentată țărănimea, se lasă încă mult de dorit. Cred interesant studiul apărut de curînd al profesorului basarabean Grădescu, în care se face în această privință o comparație cu starea de lucruri din Duma rusească. Iată ce l se scrie din Odessa: »Universului în ce privește aprecierile dlui Grădescu care zice:

»In ce privește Duma actuală, ea e în multe privințe asemănătoare sau inferioară parlamentului românesc; dar, într-o privință, e superioară lui, și tocmai de această superioritate vreau să vorbesc.

»Modul cum se trec legile cam seamănă cu cel dela noi: miniștrii aduc proiecte de legi, în secțiuni li se aduc mici modificări, în sesiune plenară se propun modificări mai mari, dar comitetele delegațiilor resping modificările propuse de deputați, dupăcum miniștrii resping modificările delegațiilor; iar dacă se înfruntă ca majoritatea Dumei să fie de părerea opoziției, consiliul imperial e, la sigur, de părerea miniștrilor.

»Așa că, în definitiv, legile, ori se aplică așa cum au fost propuse, ori nu se aplică de loc.

»Intr-o privință, însă cum am spus mai sus, Duma e superioară camerei noastre: reprezentanții țărânilor sînt țărani.

»Și atunci când e vorba de interesele țărânilor, de acele care o privesc direct, deputații aceștia uită și de partid și de program, și se manifestă numai ca țărani. Această superioritate s'a dovedit odată mai mult cu ocazia discuției legii învățămîntului primar.

»Când s'a adus în principiu generalitatea învățămîntului primar, toată lumea a înțeles ca el să fie gratuit și obligator; n'au înțeles astfel lucrurile dreapta Dumei și dreapta centrului. Și deputații reacționari n'au înfrizat să aducă argumentul, ajuns banal, dar reimpresionat la nevoie, cum că obligativitatea va fi o noveră pentru țărani.

»Intr-o cameră, unde nu sînt țărani, argumentul acesta poate să aibă trecere.

»Dar, cum am zis, în Dumă sînt țărani, și spre uimirea înțelegi drepte, s'a ridicat deputatul Surkovic și a citit o declarație înscrisă de alți 35 de deputați țărani, toți monarhiști și reacționari în toate celelalte chestiuni.

»Pînă această declarație cei 35 de deputați afirmă că obligativitatea învățămîntului nu numai că nu-l împovărează pentru ei, dar e indispensabilă.

»Asfel că în momentul când interesele țărânilor au fost atinse, reprezentanții ei, în contra partidului din care fac parte, au lucrat aături de opoziție, iar deputatul Surkovic a vorbit cum suntem deprinși să auzim că vorbesc cei din extrema stîngă.»

Se apropie sărbătorile Crăciunului. Societățile de binefacere sînt în plină activitate pentru adunarea sumelor de ajutorare a săracilor. E o înfrățire frumoasă, de multe ori înduioșătoare, inspirată din mila și dragostea pe care o inspiră suferința de aproapele. O deosebită atenție merită cu deosebire societatea femeilor ortodoxe, înființată anul trecut în urma constatărilor triste ce s'au făcut cu privire la propaganda catolică. Pentru ajutorarea copiilor săraci, această societate a aranjat un frumos bazar în casele dlui N. Filipescu, din str. Scaune 12. Se vor vinde tot felul de jucării pentru copii săraci. Obiectele au fost dăruite de A. S. R. Prințesa Maria și de doamnele din înalta societate românească.

Proiectul depus în Aprilie de d. ministru Al. Constantinescu cu privire la punerea în valoare a pământurilor din cauza de inundație a Dunărei,

a venit în desbaterile parlamentului. Proiectul prezintă o mare însemnătate economică și prin faptul că, în conformitate cu dispozițiile lui, se vor face lucrări de asanare și în zonele de inundație ale altor cursuri de apă. Domeniul rural, ce s'ar câștiga în urma acestor îmbunătățiri ar fi enorm și averea națională ar crește în mod simțitor.

Statul român posedă 750.000 hectare de pământ numai în zona inundabilă a Dunărei. Particularii au în această regiune 180.000 de hectare. De-oamdată nu se va putea pune în valoare întreg acest teren, ci numai vre-o 350.000 de hectare. Cheltuielile nu sînt mari în raport cu venitul, pe care l'or aduce acest pământ cucerit prin muncă din valuri. Azi un hectar nu aduce un venit mai mare de opt lei. După lucrările de asanare însă, scoțindu-se un hectar ar aduce un venit curat de cinci zeci de lei. Fiecare an de întârziere al lucrărilor aduce așa dar țării o pierdere de cel puțin de douăzeci de milioane de lei. Este deci de dorit ca lucrările de apărare să înceapă cât mai curînd.

Din cauza holerei, la punctele de trecere dinspre Transilvania se luaseră în toamnă o serie de măsuri față de călătorii și mărfurile ce soseau din Ardeal în România. În timpul din urmă, ne mai constătându-se nici un caz de holeră, măsurile au fost ridicate pentru călătorii și mărfurile din Transilvania. Au fost însă menținute pentru proveniențele din celelalte părți ale monarhiei.

Correspondent.

Măcelul dela Galați.

— Stare de asediu în sat. —

Pentru a învedera împrejurările în cari s'a petrecut și pentru a înțelege antecedentele ferosului omor dela Galați, reproducem aici o parte dintr'un raport ce am primit azi:

În comuna fruntașă Galați lângă Făgăraș, aproape 21 ani a fost primar Petru S. Hoppu, un fruntaș cu stare bună, drept și cinstit. Singurul păcat ce avea în ochii argaților puternicilor zilei era că nu se lăsa a fi folosit de unele oarbă în scopurile lor meschine. Poporul însă îl încunajura cu dragoste și încredere.

Trebuia deci delăturat din post cu ori și ce preț.

Alegerea de primar comunal a fost pusă de suprefectul Făgărașului pe 20 Decembrie, a doua zi după sfatul Nicolae.

S'au anunțat la postul de primar Petru Schiopu fostul primar, Nicolae Comșa, sătean fruntaș și fără prihană, și Petru Lazar, cojocar, precum și 2 Strohmani: Gh. Orghie Tutoiu și Ioan Bonea.

Majoritatea covârșitoare a poporului se grupase în jurul vechiului primar, iar pentru cazul dacă acesta n'ar fi primit pe lărgă Nicolae N. Comșa. Văzînd această primpretorie (suprefectul) Bisztrai Iózeff, indemnă și de clică, nu a voit să pună în candidație nici pe Petru S. Hoppu, nici pe Nicolae Comșa, ci numai pe agreata lor uneltă Petru Lazar și pe lărgă această pe cel 2 Strohmani, cari au declarat numai decât să se retrag, ca astfel prin apucătura aceasta să rămână Petru Lazar, cel nevolt de popor, fără contracandidat.

La auzul acestei apucături poporul s'a înversunat și a cerut ca să fie puși în candidație toți câți s'au anunțat.

Dorința poporului a fost bruscată atît de primpretorul, cît și de unii clicăși, strigînd poporului în față: »Noi avem să punem primar! Nu voi proști! Noi poruncim, nu voi!»

Inversunarea poporului bajocorit ajunsese la culme. Mulțimea ridică pe umeri pe candidatul poporului, Nicolae Comșa, și voia să-l ducă

localul primăriei și să ceară dela primpretorul punerea lui în candidație.

Cel patru jandarmi înarmați până în dinți, porunca primpretorului se pun în calea lor pustile încărcate.

Mulțimea de popor, în împulzeala cea mare împingea pe cei din frunte cu putere către localul, astfel că erau duși cu putere în jurul lor spre localul de alegere. În învălmășala asta, cei din frunte ajunseră într'o situație foarte critică: în față le stăteau balonetele jandarmilor, iar din dos poporul îi mîna înalțe. Ajunși în nemijlocita apropiere de balonetele jandarmilor, Nicolae Schiopu, care era în frunte și gata să ajungă în balonete, pentru să nu fie străpuns, întinde mîna să dea baloneta unui jandarm la o parte. În acea clipă și trîznit pustile jandarmilor, dînd fără de mult multe focuri asupra mulțimii.

S'a produs o spaimă îngrozitoare, strigăte durere ale celor trîzniți de gloanțe la pînă vazele femeilor desperate și țipetele copiilor bîni de spaimă umpleau văzduhul. În învălmășala îngrozitoare ce s'a născuse, poporul nu putea să se refugieze. Atunci vointcoșii jandarmilor mîndri și satisfăcuți de vitejia lor, să arunce balonetele asupra poporului, străpungînd în milă tot ce le venea în cale. Zidurile bisericilor din față erau ciuruite de gloanțe și stropite cu sângele jertfelor nevinovate. Un mort, oot răniți zăceau în noroiul din fața primăriei.

(Acest corespondentul nostru dă lista, cum scria deja, a sărmanilor jertfe.)

Toate jertfele sînt oameni căsătoriți și cu copii, — afara de unul.

Se zice că mai sînt și alți mulți răniți, însă de groaza jandarmilor și a temnițelor, cum sînt amenințați își ascund ranele suferință tăcere.

Ca încoronare a vitejiei jandarmilor, s'a pus o adevărată goană după cei »vinoșii» (?)

Agitația și amărăciunea îndreptată a poporului e la culme.

Spre liniștirea, s'au mai bine zis, pentru înfrîmarea poporului, comuna e împănată cu 30 jandarmi și o companie de hovezzi.

Îngrijorarea ei pentru viitorul național, a cerut o premenire și creșterea de noi forțe de muncă.

»Ce-a făcut conferința din Budapesta?

»Loc să judece dacă nemulțumirea e reală; dacă învinuirile — izvorite din momente de îngrijorare pentru chestia noastră — ce le-am adus unora și altora — adevărate sau nu; dacă organele de executivă au fost la nivelul chemărilor lor, — vine și declară că »Tribuna« a păstrat disciplina de partid... Cu alte cuvinte: conferința a admis temeinicia afirmațiilor noastre, dar discuția lor o consideră drept încălcare a disciplinei de partid.

Dacă am fi preamărit organizația noastră (care nu există), cîntînd în ditirambi dele celor cari îndrumă... neactivitatea astră politică, am fi spus o minciună, n'am fi încălcat disciplina de partid. Dacă am spus însă că nu se muncește în țară, că în parte vina nesucceselor noastre este și a conducerii, am spus adevărul și, deci, am încălcat disciplina de partid.

Aceasta e logica ciudașă ce se desprinde din sentința de »regimentare« a Tribunei înlocuită la Budapesta.

Trebuia să continuăm numai felul vechiu de

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile Székely și Rét din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provinciile bogate noastră colecție. La înțelegere apărăm expediam franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

INFORMATIUNI.

ARAD, 24 Decembrie n. 1910.

Ioan Russu-Şirianu,

— Un an dela moartea lui. —

În aceste zile pline de deslănţuirea patimilor omeneşti, când numele »Tribunei« e fluturat pe buzele tuturor acelor, cari mai mult sau mai puţin se interesează de chestia naţională, s'a pomenit şi numele lui Russu-Şirianu, regretatul nostru tovarăş de muncă, care a dat o fălăire atât de entusiastă flămurei acestui ziar. Măne în 12-25 Decembrie se împlineşte un an dela moartea lui şi el care a fost soldatul neînfrânt al atâtor idei mântuitoare, priveşte azi ocrotitor lupta nobilă ce-o ducem în numele ideilor supt a căror steag cu atâta dragoste s'ar fi înrolat şi el. Cu inima supusă de durere ne amintim azi viaţa laborioasă şi călăuzită de-o neţămurnită dragoste de neam a celui pe care soarta atât de năpraznic ni l-a răpit, într'o rece şi umedă zi de iarnă anul trecut. Voi toţi, tovarăşi cu noi în suferinţe, salahori neobosiţi ai condeiului românesc, cari aţi înţeles şi v'aţi cutremurat de taina cea mare a rostului vostru pe pământ, cuvine-să azi să vă înălţaţi cu sufletul şi gândul, dimpreună cu noi, la cel ce şi-a iubit, cel mai înflăcărat dintre noi, condeiul gazetăresc şi care ne-a învăţat să îndrăgim suferinţele sfinte ale muncii noastre pentru neam.

Pentru a se sărbători amintirea regretatului Russu-Şirianu — ne scrie corespondentul nostru din Bucureşti — au fost convocaţi pentru astă seară, în casa d-lui D. C. Butculescu, toţi preşedinţii societăţilor şi corporaţiunilor româneşti din capitală. Cu această ocazie se vor forma birourile comitetului naţional român pentru comemorarea eroilor noştri şi se va stabili un program pentru comemorarea lui Ioan Russu-Şirianu. În apelul lansat citim următoarele rânduri scrise cu multă căldură :

«Ioan Russu Şirianu a fost unul dintre stegarii publicisticii române din Transilvania. El a fondat ziarul »Tribuna Poporului«, în urmă devenit »Tribuna«, care a fost reprezentanta ideilor şi tendinţelor de înnoire şi progres atât în viaţa presei, cât şi a partidului naţional».

— Romanul »Tribunei«. Aducem la cunoştinţa cetitorilor noştri că începând cu 1 Ianuarie 1911, vom începe să publicăm — în afară de foiletonul nostru obişnuit, căruia şi pe viitor o să-i dăm deosebită atenţie — şi romane mai lungi.

Inceputul îl vom face cu celebra operă a lui Tolstoi »Războiu şi pace«, tradus (pentru întâia dată în româneşte) de cunoscutul publicist şi colaborator al ziarului nostru Radu Baltag.

— Românul cu Românul. Ni-se scrie: La 22 Decembrie n. a avut loc alegerea de notar în Dud (com. Arad). S'au prezintat 4 candidaţi, 3 Unguri şi un Român. Alegătorii români din propriu îndemn s'au grupat în jurul candidatului român, dl Octavian Juncan, fost ajutor de notar în Agriş, care a întrunit 16 voturi din 19 câte s'au dat. Candidaţii unguri toţi trei împreună au avut numai 3 voturi.

Sântem mândri de ţinuta bărbătească a bravilor alegători şi dorim să-i vedem în-

totdeauna apărând cu aceiaş bărbăţie drepturile noastre româneşti.

— »Lucafărul« de B. Delavrancea. Din Bucureşti ni-se scrie: Joi seară s'a reprezentat, pentru întâia oară, la Teatrul Naţional, noul piesă a lui Delavrancea »Lucafărul«, cu atâta curiozitate aşteptată de toată lumea.

Un public numeros şi ales a cinstit premiarea aceasta în care neîntrecutul nostru prozator a închis încă o pagină din Istoria neamului nostru.

Despre »Lucafărul« cu care autorul a încheiat triloghia moldovenească, nu se poate scrie în spaţiul unei cronice scurte de gazetă.

Are atâtea frumuseţi de stil, atâtea icoane luminoase, atâtea sentimente înălţătoare, încât nu ştii despre care să vorbeşti, mai de grabă.

Dragostea de neam şi de pământ, care însufleţeşte întreaga lucrare, a mişcat pe spectatori mai mult decât orice meşteşuguri de teatru.

Pentru că »Lucafărul« nu este atât o piesă de teatru, cât o înşirare de tablouri nefăclăuit de frumoase. Are, cu toate acestea, câte-va clipe într'adevăr dramatice, cum este de pildă, sfârşitul lui Corbea.

Peste întreaga desfăşurare de privelişti sufleteşti, ca un vânt răcoritor, iubirea de moşie şi veneraţiune a vremilor de glorie ale neamului românesc.

Din acest punct de privire »Lucafărul« este o operă neîntrecută: patriotismul dintr'asa nu este de paradă, rece, fără viaţă, ci sincer şi înzestrat cu o fermecătoare putere de convlugere.

Maestrul Notara, dra Tina Barbu şi ceilalţi artiştii au contribuit la izbânda celei mai noi piese a d-lui Delavrancea.

Montarea mai presus de orice laudă.

Delavrancea nu posedă, fără îndoială, darul de a aşăta curiozitatea, imaginaţia şi... simţurile, ca autorii francezi moderni, în schimb este autorul dramatic ce ne trebuie; plin de sănătate şi de cinste.

— Semne bune în B.-Comloş. Ni-se scrie: În 5/18 Decembrie s'a redeschis anul acest cursul conferenţelor prin dol tineri însoţite. Cel dintâi care a luat cuvântul a fost învăţătorul-director: Teodor Bucurescu. Într'o expunere limpede, aleasă şi bine înto mită pentru mulţimea poporului adunat, a vorbit despre »Alcool« şi urmările lui triste asupra omenirii şi a combătut »medicamentele false« cari le au mulţi dintre ţărani noştri şi poate chiar şi dintre inteligenţi. Conferenţiarul a fost ascultat cu o încordată atenţiune şi viu aplaudat.

A urmat dl Ştefan Cioroianu, rigorosul la teologia din Cernăuţi, zugrăvind icoana bogată şi de însemnătate epocă a activităţii marelui Şaguna. A fost de asemenea ascultat cu plăcere şi călduros aplaudat. În această zi, după sfânta liturghie, s'a celebrat parastas cu 2 preoţi şi 6 învăţători toţi din loc, întru pomenirea »marelui Andrei«.

În mijlocul făcărilor de lumină, — pe masă era — bustul lui de marmoră. — El lumine, acolo a fost împreună cu credincioşii săi urmaşi. D. Cioroianu a încheiat rugând mulţimea să vie şi Dumineca viitoare făgăduindu-i să le vorbească. »Despre şcoală şi biserică« iar dl învăţător Bucurescu »Despre creşterea băleţilor dela naşterea până la etate de 6 ani«.

Raportorul.

— Un asasin achitat. Un secretar dela un hotel din Praga cu numele Mack câteva săptămâni în urmă şi-a împuşcat iubita şi pe urmă a încercat să se sinucidă dar nu l-a reuşit. Mutilat cum era l'au transportat la spital, şi după ce s'a vindecat l'au dat în judecată. În cursul cercetării însă s'a adevărit că amândoi îndrăgostiţii sufereau de o boală nevindecabilă şi aceasta a fost motivul că au hotărât să se sinucidă împreună. Drept acera inculpatul a fost achitat dar l'au amendat în schimb cu cinci coroane pentru că purta o armă fără să aibă permisie.

— Unde toate s de vânzare. Boerimea rusească din Petersburg vroia să aranjeze un concert în localul casinei proprii şi cu prilejul acesta au invitat dela Berlin pe compozitorul Oskar Fried, renumitul dirigent al operelor lui Beethoven. Fried însă nu era mulţumit cu puteile din orchestră şi a cerut să l trimită câţiva membri din orchestra operei imperiale. Când l'au făcut atent că lucrul nu e tocmai aşa de uşor, căci trebuieşte sollicitat ministerul de interne pentru permisie, compozitorul a făcut o observaţie nu tocmai mîgulitoare pentru Rusia. Dupăcât se scrie, compozitorul ar fi zis:

Ian lăsaţi-mă, în Rusia toate s venale, chiar şi ţarul!

Cel puţin astfel a fost colportată ştiria la curte. Şi pentru această imprudenţă a sa dl Fried a fost somat de doi comisari, ca în decurs de două zile să părăvească hotarele Rusiei. Compozitorul a şi plecat însă în cursul aceleiaş zile, iar în locul lui a fost chemat capelmistrul Engelbert ca să dirijeze concertul.

— Doi sergenţi delicatli. Câteva zile în urmă a făcut mare zarvă purtarea unor sergenţi din Ronen faţă de nişte marinari de pe bordul unui vapor englez. Înainte de a se întâmpla scandalul a ieşit un matelot în port ca să expedieze o scrisoare. Doi sergenţi l'au luat la bătaie iar bietul soldat a scăpat cu fuga. Puţin în urmă s'a coborât căpitanul să vadă ce şi cum s'a întâmplat. Dar abia a pus piciorul în port şi cei doi sergenţi de stradă s'au repezit asupra lui şi dai, şi cară-i la palme şi la picioare. Bietul căpitan a rupt o la goană, iar cei doi după el până l'au făcut scăpat. În aceiaş vreme s'a întors şi un ofiţer al vaporului venind din oraş şi a povestit că pe drum s'a întâlnit cu cei doi sergenţi. Amândoi s'au apropiat de el şi l'au cerut tutun, iar când i-a refuzat, l'au luat şi pe el la bătaie. Cu mare greu a putut scăpa din mâinile lor şi scărmanat de-a binele a ajuns pe vapor.

— Un om îngropat de viu. Din Bucureşti ni-se scrie: Zilele trecute când credincioşii din satul Feteşti, ieşind din biserică şi trecând prin cimitir, au găsit în mormânt un om zis bubulţuri surde şi floete. Lumea a fugit speriată crezând că ar fi biă dohurile rele. În mormântul acesta era îngropat ţăranul Neculai Isac, din prezlău. Auzind autorităţile despre cele întâmplate au ordonat exhumarea cadavrului şi examinându-l s'a constatat că bietul om a fost îngropat de viu, şi în mormânt a fost sufocat de spaimă şi chinuri. S'a ordonat o anchetă pentru a descoperi asupra cui cade responsabilitatea incidentului. Probabil însă ca bietul om să fi căzut într'un somn letargic şi ai săi crezându-l mort l'au îngropat.

— Rolalştii războinici. Din Paris se anunţă că alaltăieri seara la o adunare a rolalştilor s'a lăsat o bătaie mare între aderenţii contelui De la Regle şi cameloşii. Făptuitori necunoscuţi au tras focuri de revolvere, iar un glonţ a nimerit grav pe preşedintele ligii muncitorilor. Un alt participant la adunare a fost rănit cu cuşitul.

— Concurs de poezie latină. Consiliul municipal al oraşului Roma a decis ţinerea unui concurs internaţional de poezie latină cu ocazia serbărilor comemorative pentru independenţa regatului şi cari se vor da în Italia la 1911.

Concurenţii vor trebui să aibă în vedere şi să se conformeze în totul punctelor din programul mai jos arătat.

Program :

1. La concurs vor putea lua parte atât italienii cât şi străinii;
2. Lucrările concurenţilor vor trebui să aibă ca subiect »Roma«, Lucrările vor putea fi în orice metru şi vor trebui să conţină cel puţin 30 versuri;
3. Premiile vor consta dintr'o medalie de aur şi două medalii de argint; la medalia de aur se va mai adăoga şi un premiu de 1000 lei, iar la fiecare din cele două medalii de argint câte un premiu de 500 lei. Afară de aceasta se vor mai putea decerne şi menţiuni onorabile;
4. Lucrările tipărite sau manuscrise, cuprinzând numele autorului, vor trebui să fie primite de primarul Romei în Campidoglio, în trei exemplare, înainte de 1 Martie 1911. Fiecare lucrare se va distinge de un moto, însoţit de un plic închis, care va conţine numele autorului, care va

avea pe exterior acelaș moto. Vor fi deschise numai plăcuțele acelor concurenți pentru lucrările cărora se va fi decernat un premiu sau o mențiune;

5. Premiile vor fi oferite în Campidoglio, la 21 Aprilie 1911, ziua aniversării Romei. Cu această ocazie lucrările premiate vor fi celite de autorii respectivi, iar în lipsa lor de un membru al comisiei. Lucrările vor fi publicate sub îngrijirea comunei Roma;

6. Jurul va fi numit de comitet înainte de 15 Februarie 1911.

— **Tun explodată.** În fabrica de tunuri din Kolpino (Rusia) un tun nou în timpul când se făceau probe cu el, a explodată. Flacărele au trecut în bazinul pentru producerea gazului și au pricinuit o nouă explozie și mai puternică. Treizeci și patru de muncitori au suferit arsuri grozave, iar trei înși au murit.

— **Voluntar anarhist.** Din Praga vine știrea, că tribunalul militar de aci a osândit la șase ani temniță și pierderea dreptului de voluntariat pe inginerul Parck, care servia ca voluntar la marină, pentru că făcea parte din o societate de anarhiști și făcea propagandă anarhistă.

— **O mie de orfani.** Am amintit, că în minele din Lancashire în urma unei explozii puternice sute de muncitori au fost înmormântați în sânul pământului. Se spune, că mina aceasta este aranjată modern. Cauza nenorocirii e încă necunoscută. Ziarele engleze dau următoarele amănunte:

Acțiunea de salvare s'a sistat, deoarece orice speranță de-a scăpa pe nenorociții din sânul pământului e zadarnică. Până azi 150 de morți au fost scoși. Intrarea în taverne e imposibilă fiind tavernele pline de gaze otrăvitoare și de praful de cărbuni. În toate părțile zac cadavre mutilate. Din cauza nenorocirii 1000 de copii au rămas orfani. O femeie a rămas văduvă cu zece copii, alta și-a pierdut bărbatul, patru copii și doi frați.

Motivul catastrofei — spune un ziar englez — în jurul minei domnește o jale și înfrustrare foarte mare, poartă și prin faptul că cadavrele sânt grozav de mutilate. Multe cadavre au chiar numai trunchiul. Măinile, picioarele, capul le-a sfărâcat explozia înfiorătoare. Rudeniile și cei mai de aproape ai victimelor nu au nici măcar mângăierea, de a putea îmbrățișa pentru ultima oară trupul rece al iubiților lor.

— **«Astra» la Miercuri.** Convocat prin această On. membrii ai despărțământului Miercuri al «Asociației pentru literatura și cultura poporului român», precum și pe toți sprijinitorii ei, la adunarea generală ordinară ce se va ținea Duminică în 19 Decembrie anul 1910 stil vechiu la orele 2 d. s. în școala română gr. or. din Miercuri. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării, 2. Raportul comitetului, 3. Alegerea unei comisii pentru censurarea socotelilor pe 1910, 4. Prelegere, 5. Raportul comisiei exmisse și darea ab solutorului pe 1910 pentru cassar și comitet, 6. Alegerea comitetului pe noul period de 3 ani, 7. Designarea a 2 verificatori ai procesului verbal și închiderea adunării. Miercuri la 8 Decembrie 1910. Dr. Gheorghe Macelar, m. p. v. director despărțământului.

— **Explozii cu dalumul.** Din Roma se telegrafiază, că în Bassalido, aproape de Mantua, un gazometru de acetilen a explodată. În urma exploziei coperișul casei s'a surpat îngropând în moloz 15 oameni. Cei mai mulți au fost arși total.

În fabrica de vase din Pottinovo din cauza unei explozii a cazanului zidirea întreagă s'a năruit îngropând toți muncitorii.

O telegramă din Regensburg anunță, că ieri la miezul nopții în fabrica de celuloză din Kel-

heim s'a întâmplat o explozie puternică răzind și omorând foarte mulți muncitori.

În fabrica de motoare din Johannishaag a explodată un motor mare. Conducătorul atelierului a murit imediat, un fochist și mulți muncitori au fost răniți grav.

— **Ciocnire de trenuri.** Din Giula se anunță, că ieri dimineață un motor de persoane între Solymosmajor și Gyulavár, fiind ceață mare, s'a ciocnit vehement cu un tren de mărfuri. Frânarul Bagó Albert a murit imediat, iar câțiva pasageri au fost răniți ușor.

— **Institutul aeronautic militar din Viena.** Primul știrea, că la 1 Ianuarie n. Institutul aeronautic militar va fi reorganizat. Institutul se va compune din mai multe secții aeronautice de cercetare, puse sub nemijlocită comandă a comandantului regimentului sau batalionului de cercetare respectiv, și o altă secție sub comanda nemijlocită a comandantului de brigadă a trupelor de comunicație. Contingentul trupelor secției aeronautice va fi de 19 ofițeri, 135 soldați de rând și 9 cal.

— **Un eveniment important.** Cu drept cuvânt neobișnuita bogăție de material literar, artistic și calendaristic, fac din calendarul «Minervei» pe anul 1911, un eveniment important pentru întreaga lume românească. În afară de materialul literar, se dau și variate articole de actualitate inedite, splendide suplimentate în culori, ilustrații relative la evenimentele mari ale anului, vederi din țară originale, reproduceri după tablourile celor mai de seamă pictori, glume, istorioare de tot felul etc., cum nu are nici un alt calendar, — vor face bucurie tuturor cetitorilor. Prețul este 1 cor. 40 fileri și se capătă la **Librăria «Tribunei», Arad.**

Atragem atențiunea on. noștri cetitori asupra faptului, că din anumite cauze Calendarul «Minervei» se trimite numai ca pachet poștal, deci pentru porto rugăm să se adauge încă 72 fil., căci altcum pentru eventuala neprimire «Librăria Tribunei» nu ia răspundere asupra sa.

— **Cauzele accidentelor aviatorilor.** «Lancet» publică un articol, din care ese că multe accidente ale aviatorilor se datoresc unei boli pricinuite de prea repede urcare până la înălțimi mari.

E ca boala celor ce se urc pe munți, dar mai primejdioasă, căci urcarea se face mult mai repede. Dar mai ales coborrea, făcându-se în câteva minute dela 1000 m. și mai mult poate pricinui moartea.

Mulți aviatori li-s'au întâmplat amețeli, slăbiciune; la toți apăsaerea singelui crește cu 30 până la 40 la sută și la coborrea nu are vreme să se coboare din pricina răpejunel.

Iată de ce îndeamnă să nu zboare oameni cu boală de inimă și că urcarea și coborrea să se facă treptat. Zborul la 100—150 de metri nu înfățișează primejdii de acest fel.

— **Bande de arnăuți cutreeră Albania.** Din Salonic se anunță: Un transport de merinde de sub supravegherea unui ofițer și 8 soldați, destinat grănicierilor turci dela granița munte-greană, a fost atacat într-o ambuscadă lângă graniță de o bandă de arnăuți cari au cercat să puie mâna pe transport. Soldații au opus rezistență pierzând 2 osmeni. Patrălele sosind au respins pe atacanți.

— Știrile oficiale din Debre spun că numeroase bande de arnăuți neliniștesc populațiunea. Ștutul N kodim, din Gusztinle, a fost atacat de arnăuți, 30 țărani mahomedani au fost ucși, 2 răniți. S'au furat foarte multe vite.

— **Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad.** «Reuniunea Femeilor Române din Arad» aranjază pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cărei tragere va fi în primăvară!

Lozuri se află de vânzare și la **Librăria «Tribunei»** și la tipografia »Carmen« în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

x Unde, unde Ioane? la Oradea-mare. Unde te dai jos? la »Gara Velenca«. Unde este loc bun pentru dormit, mâncare, beutură bună, auzi Miculă, vinuri și riene din pivnița proprietarului de vie Benea. Da numai spune, acia ce auzi Miculă. Și cei mai de princip ospătaș ruminaș de al nostru. Cine mă Ioane? da incoști pe Sărac, da nu-mi mai spune Aureliu Serac! da! bravo, bravo il vom cerceta. Da vă și rog a mă cerceta. Vă rog sprijinul, Aureliu Serac la gara Várad Velenz.

x Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți, ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articli pentru îmbrăcăminte copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincia trimete mustre din orice articli în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de-a cumpăra.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, din pune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeți, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituțiune culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scări aeriene.

x Când cumpărați ochelari, a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerca strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x În sfârșit s'a găsit, că nu trebuie să spesați mult cu repararea bazinului closetului, ci să vă adresați lui Pichler Ignacz întreprinzător de apaducte și canalizare. În Cluj Kolozsvár, Szép-utca No 1 se află un aparat pentru clătirea closetelor noi, care nu reclamează spese și pentru fiecare bucată dau o garanță de 3 ani. Mă angajez prompt și ieftin pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduală a caselor. Telefon No. 779.

x În interesul economilor? Pentru sezonul de îmblătit din ăst an atragem atențiunea cetitorilor asupra anunțului »Mayer« Maschinenfabrik A. G., Szombathely publicat în ziarul nostru. Fabrica aceasta renumită construște exact de 60 ani deja garnituri pentru îmblătit spre mulțumirea generală și în țara întreagă din nici o economie nu lipsește garniturile »Mayer«. Pentru mulțumirea generală, fabrica și-a amplificat atelierul, așa ca să aibă în magazin toate cele necesare.

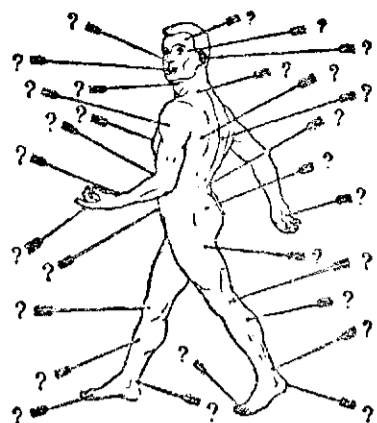
Avizăm pe cei interesați, că fabrica numită în Budapesta (VI Vacikórut 61) are mare depozit, unde motoarele se pot vedea în funcțiune. Înainte de a vă cumpăra garnituri pentru îmblătit cereți dela fabrica aceasta catalog de prețuri, gratuit și franco.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nunta, cadrul gratuit.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-
pede și sigur reuma, boala de nervi, junghieri,
dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și
de șale, cărceșii dureri de ochi, mgraenă și
alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul
Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgu-
șeală, guturai, dureri pe piept și gât, și a orga-
nelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase
cîn răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă
poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau
6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aducem apoi la cunoștință că mi de o-
ameni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa
Rebarrbara contra perturbații or stomacale, sgâr-
ciurilor, lipsei de apetit, arsuri de rinichi, noimat,
indispoziție, biareză, lipsă de scaun, dureri de
cecum și alte perturbații a organelor de mistuire.
6 cutii 4 cor. Să ne ținem însă de imitații și să
facem comanda de tot pe adresa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

Un candidat de avocat român

care e versat în cauzele (sumare) dela jude-
cătoria cercuală și în deosebit să pricepe la
cartea funduală *află aplicare momentan* pe
lângă condițiuni favorabile în cancelaria
advocațială alui Dr. Coloman Hadházy din
Salonta mare (Nagyszalonta). Doritorii să
se adreseze lui Petru Păcolă, candidat de
avocat în cancelaria susnumitului avocat.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFŰ KESERŰ
HASZNALATA

Mijlocul de casă p-tentat IARBA COCOȘULUI
AMARĂ după o folosință de câteva zile începează
cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervo-itate de
— stomac, diarea și orice durere de stomac —

Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dániel, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când
pe dop și pe acoperiș e patenta «elix fumar. off.»

Un hărmăsar

de 4 ani, comissat, se află de vânzare.
Doritorii să se adreseze lui Iosif Vanc,
Galșa, up. Világos (cott. Arad)

Caut

un candid. de avocat
cu praxă

pe lângă condițiuni cât se poate de favo-
rabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat
în Nagysomkút.

CANARINI

Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne ce cântă
ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
rine Seifert și verzi de la 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl.,
după soia. Catalog de
prețuri despre pasagal,
pasări transmarine măi-
muțe și câini de soia se
capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru
ajungerea comandelor la loc în viață se
garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou pro-
duct igienic pentru
curățirea părului și
infrumusețarea lui.
Înlătură petele gal-
bine, bubele prici-
nuite de infierbân-
țeli, sgrăbunțe și alte
necurățenii de piele.
Crema aceasta ziua
se poate folosi mult
mai cu succes.
1 teglă 1 coroană.

„Ianer“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la
baluri, saloane și de zilnic folos,
care acopere încrețurile și e cu totul nesticăcioasă. În
culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer“ apă pentru gură Bună pentru dinții
scorburoși și gin-
geii burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă
cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer“ esență pentru păr Excelentă pentru
inlăturarea mă-
reței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Ianer“ pomadă pentru creșterea părului. 1 te-
glă 4 coroane.

„Ianer“ vâpșeală pentru păr pentru a colora în
negru, brunet or
în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchișă
La comande să se noteze că părul înărunțit în ce col are
să se vâpșească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Ianer“ apă care face părul blond
Pentru a vâpși în timp scurt, în băl, aurii, părul blond,
roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele
lui Rudolf Ianer“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se
pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf
Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public
din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hósszú utca 27, unde
se efectuează tot-felul de lucrări atingă-
toare în această branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete,

gramofoane și apaducte,

pe lângă prețurile cele mai convenabile
și execuție solidă și punctuală.

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicu-
lui românesc din provincă, m'am ho-
tărit să deschid în Budapesta un

**Birou de informații și
Așezură românească.**

Orice informație relativ la petițiile în-
aintate la ministerii și la alte foruri, orice
informații comerciale și în general în
orice cauză dau în restimp de 2—3
zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile
în modul cel mai cinstit. Urgitez rezol-
virea petițiilor. Vorbesc în persoană cu
referentul cauzei și rog rezolvire favo-
rabilă. Fac totfelul de mijlociri comer-
ciale și comande. Prețuri moderate,
serviciu prompt, informații detaliate.
La aviz aștept la gară.

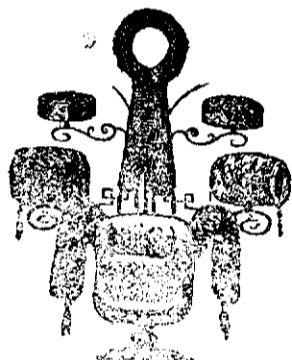
L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Magazinul de blănărie și cojocărie

— Ilie Șteflea —

Sibiu—Nagyszeben, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din
localitate și provincie bogatul asorti-
ment de blănărie cu prețurile cele mai
convenabile. Arti-
cole de fabricație
proprie; mantale
de blană, blane
de călătoria, —
manșoane, boăie
căciuli pentru
domni și doamne
ultima modă și
lucrate cu gust.

Prețuri ieftine. —
Primește orice lucrări de blănărie pentru
prefacere, căptuire, căptușirea și colierea
mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios.
Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Emulsiunea Egger

e veritabilă numai cu marca prezentă.

Pe vreme friguroasă toți părinții să dea copiilor
EMULSIUNEA EGGER, căci întărește și promo-
vează formarea oaselor, îi nutrește și îi face să crească.
E mijlocul cel mai cu efect contra tusei și a mis-
tului regulate. O recomandă medici renumiți căci e
cel mai bun preparat de știucă, n'are miros neplă-
cut, e bun la gust și poate mistui ușor și previne deo-
sebite morburii de copii. La farmaciei sticlă 2 cor.
Cu poșta 3 sticle 6 cor. pelângă trimiț-tea anticî-
— pativă a banilor, sau contra ramburs. —

Farmacia N A D O R gyogytár
Budapesta, VI., Bulevardul Váci 17.

Trimitem gratuit și franco fiecărui părinte broșura:
„Cum să ne apărăm contra boalelor de copii“.

Se poate căpăta și în Arad la drogueria Vojtek
és Weisz și la farmacia Krebsz Géza. — —

NICOLIN - Timișoara -

(Centru),
str. Takarékpenztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignone, împlețituri, turbane, plete, transformajii, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

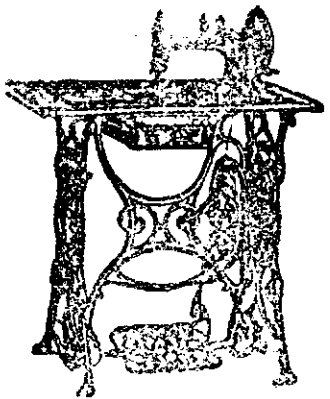
Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, culorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

: Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Cele mai noi Patefoane, fără schimbarea acului pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459. Preț-curent la dorință trimite gratuit

Arc magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Vânzare de altoi de viță.

Cine vrea să struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către VITYÉ MIKLÓS la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— Ős-Csanád, — (com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoaie de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsesc vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioschuri. Preț curent trimitem gratis și franco.

Prăsierea gâștelor de soiul orpington. Mare asortiment în altoi de pomi și trandafiri.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Mult Stimat Die! Cu altoiurile expedate de curând sunt foarte mulțumit.

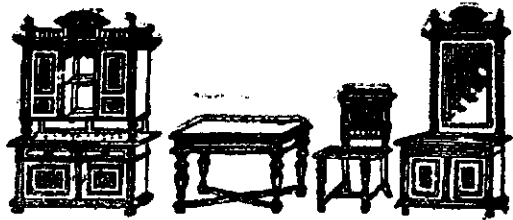
Békéscsaba, 16 Octomvrie 1910.

Réti Béla, farmacist.

Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

MAGAZIN DE MOBILE Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiiu — N.-szeben, Ellsabetg. 20.

Primește ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kuliffay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETHI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvonne, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnii — pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — prețurile cele mai convenabile. —

Se fac gratuit desene, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Motoare șvedeze

pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară în Bpest: n 1896.

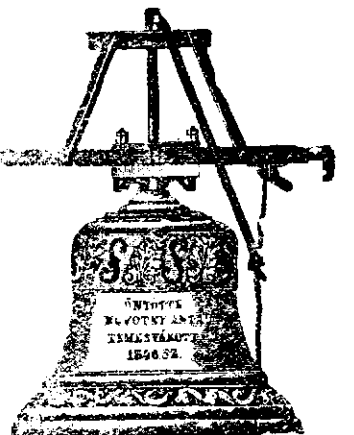

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC. -

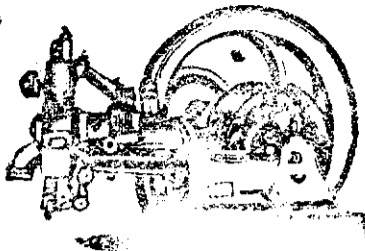
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în- te cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curente ilustrate gratis.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedeză renumitele motoare și locomobile de benzin, ulei brut, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gazuri.

Noutăți neîntrecute.

— Generator absorbitor de gazuri — **UNIVERSAL.**

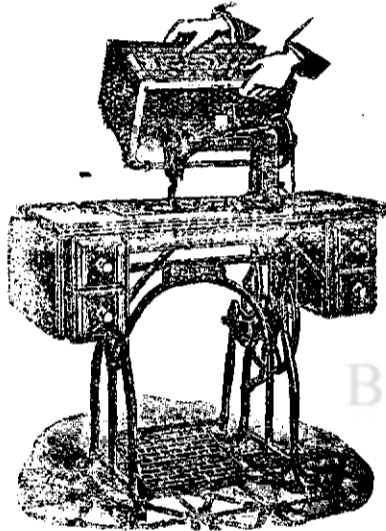
Spesele de mănare și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellért & Comp.

Budaosta, Teréz-közt 41. — Telefon 12-91. Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Disting în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1830.

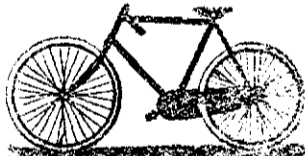
Reinhold ZOLLER

măiestru mecanic
FÉHERTEMPLO
Schillergasse 8.
langă „Burg”.

Își recomandă on. public din

toate și provinciile marelui său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot felul de gramofone și plăci.

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașini și biciclete.

Prețuri moderate. Serviciu prompt

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:

■ Vig Lajos ■

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

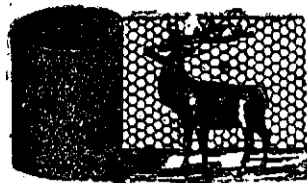
Aduc la cunoștința on. publică că mi-am mutat ospătăria din Boros-Béni-tér No 2 la No 4, vis-à-vis de moara Széchenyi.

Vinuri curate, bucătărie gustoasă, în fiecare Vineri tocană de pește, trebere și rachiu de prună.

Roagă binev. sprijin
Égető Jánosné.

Fabricație din țară prima calitate!
Stoboare de sârmă tari și trainice!

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de viștoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împrenă cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

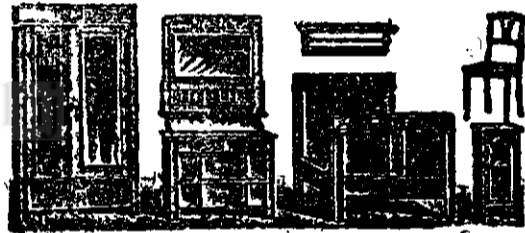
Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stourul pentru ferești de orice mărime.

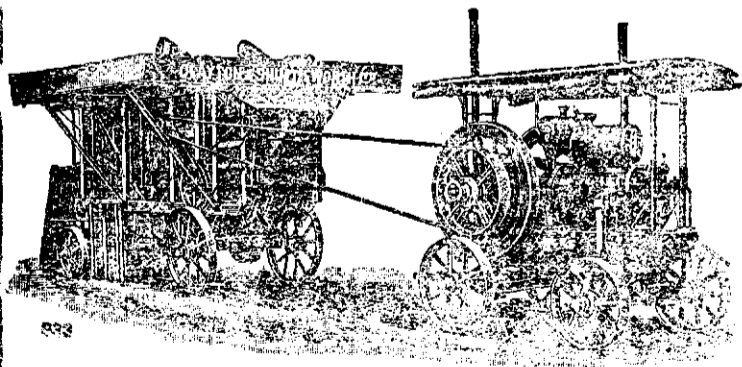
:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deas-menea și fotolii.

Mare depozit în CLUJ.

Inspekția inginerului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină
Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztian & Comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurbă No. 934

Articole de specialitate.

Cereți prospecturi.

**Se vând
pelângă rate lunare**

convenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

Instrumente muzicale.

Arme

Articole de voiaj

Ochiane

Aparate de fotografiat

Rufe pentru bărbați

Covoare

Candelabre

Mobile de aramă

Obiecte din argint de China

Tablouri și statuete

Casse de bani

Opuri literare

Mașini de scris

Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

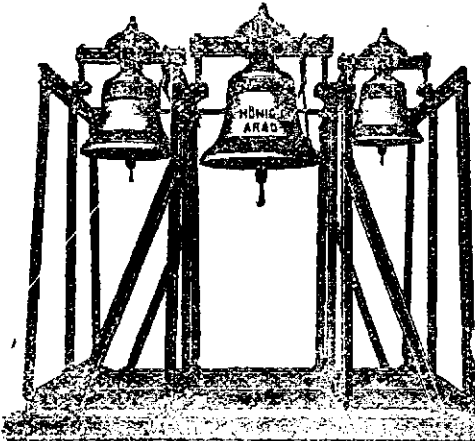
Frideric Höning

Arad, strada Rakoezi Nr. 11-28.

turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Prima dată în 1890 cu cea mai mare medalie de aur

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai fa-
vorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale
cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și același
tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30%
la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer
ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror între-
buințare clopotele se pot scuti de orepat chiar și cele mai
mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Re-
comandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană
de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clo-
potelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouș pe
lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la
dorință se trimite gratis

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

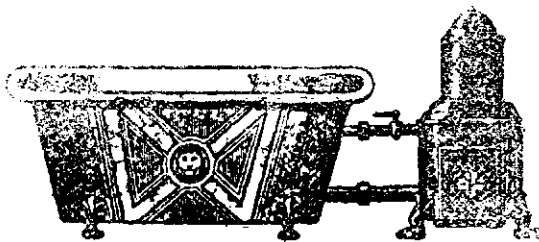
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de
obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
moase și solide de
tinichigierie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
șeaune pentru scăldat
încălzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu) Lăzi pentru
lemn și pentru car-
buni și alte obiecte de
metal: precum ciu-
bere, uleioare și căni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei
și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduct pentru apă, aranjări pentru
— — baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

TRIBUNA

Abonați și răspândiți

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”.

PRAV PENTRU VITE de Kwizda

dietetice, mijloc pentru cai, vite cornute și
pentru oi.

De peste 50 de ani se folosește în cele mai
multe grajduri pentru promovarea apetitului,
la mistuirea rea, pentru îmbunătățirea laptelui
și pentru înmulțirea laptelui la vaci.

Veritabil numal
cu marca de scu-
dre de-acl.
la capătă în far-
macii și droguerii

Catalog de pre-
țuri gratis
și franco.

Depozit princ.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ung., reg
române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. —

Mautner R.

Mi-au sosit prin o cumpărare favo-
rabilă articlii de lăstinate senzațio-
nală pe cari le vând cu prețuri nemai
pomenit de ieftine și anume: barchetari
fine, stofe, voaluri, delinari, saphire engleze,
chifon, pânze, canavaș, măsaie și covoare pe
pat. Lăsturi engleze pentru costume, stofe
engleze bărbătești cu jumătate prețul, co-
voare și alți articlii în bransa aceasta. Pânze
veritabile de Rumburg pe jumătate preț. —

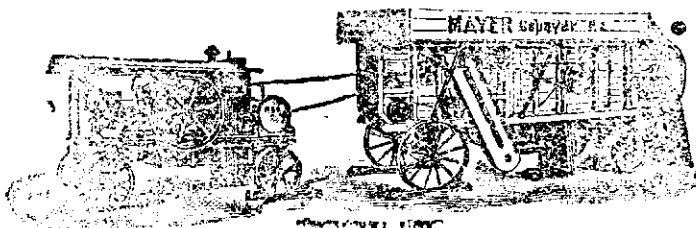
Păvălia este deschisă dimineața dela 7—12, d. a. dela 2—7^{1/2}

Bazarul ieftin alui MAUTNER R. Arad, STRADA
HUNYAD 15.

Motor cu benzin.

Garnituri pentru îmblătit.

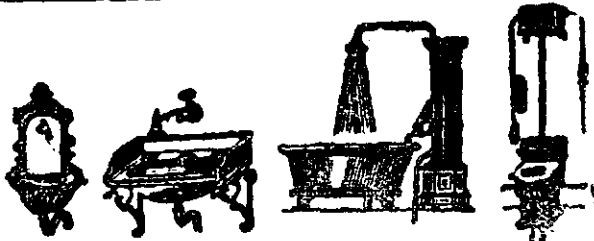
Înainte de a cumpăra garnituri pentru îmblătit cereți în
interesul propriu al D-Voastre. catalog de prețuri dela
Fabrica de mașini MAYER soc. acț.
în Szombathely și Budapesta, V., Váczi körut 61.

De 60 de ani executăm garnituri pt. îmblătit.
Multe scrisori de recunoștință din toată țara.

Motor cu benzin.

**Apa-
ducte.**

Cei ce doresc apa ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.
cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apa ducte și canalizarea trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
și școli. — Specialist în sondej. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Motor cu benzin.

Motor cu benzin.

INGRIJIREA FRUMUSEȚII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plictoasele medicamente anunțate de atâtea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Galdys« întinerește în scurtă vreme părul încărunțit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Galdys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Împedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e spirtul pentru cap »Galdys«, care împedecă formarea mătreții și jupoierea pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Impăratul Roman« alui

VIG BÉLA, BUDAPEST II. F6-utca 54. · 1

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt

Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Telefon: Sas-szálloda.

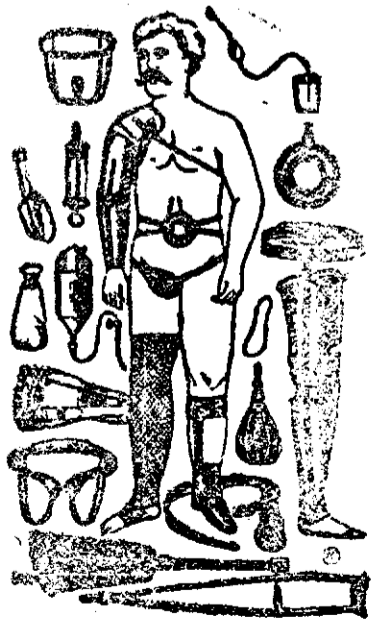
Telefon: Sas-szálloda.

VĂ rog ca renumita mea prăvălie și atelierul să nu-l confundați cu alta și, mă! —

KEPES ELEK pregătitor de bandaje și mănșer

Oradea-mare (Nagyvárad)

— Sas-szálloda-átjáró (Passage). —

În atelierul meu pregătesc bandaje de surpătură la cazurile cele mai complicate, bandaje de pânteci, ciorapi de gumă, mașini ortopedice, — articole pentru căutarea bolnavilor și orice lucrări de brânșă aceasta cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanță.

Cearșafuri și perini din piele de cerb, precum și alte lucrări de piele de cerb. — Primesc și curățirea mănșilor și orice reparație.

Odăi de probă separate pentru femei și bărbați. Țin în depozit tot felul de specialități (preservative) franceze,

— cari se pot căpăta cu prețurile cele mai moderate. —

La cumpărarea articolelor femeiești serviciu prin femei.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VÎRSET
strada
Kudritzker No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plase excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Prin atelier ardelenesc aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietri monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS OS IAKSA sculptor și testru piatră

Atelierul central al magazinei. **KOLOZSVÁR, DÉZSANA-U.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate propriu din marmură, labrador, granit, albit etc. Kolozsvár, Ferencz József u. 25.

Sbirul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Fiiale: Déva, Nagyvárad.

Rennumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnisează cele mai rezistente clădite —

motoare și locomobile de benzină, olei brut, gaz și gaz condensat.

Cea mai sigură mai ieftină și regulată funcționare. — Prețuri

ieftine, condiții cele mai avantajoase de plată. Garanție deplină.

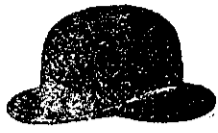
Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI., Str. Franz Liszt No. 9

64. Telefon 64.

Carol Tartler

pălărier

Besztercze,
Str. Bautler 11.

Iși recomandă bogatul depozit, asortat cu

tot-felul de pălării

tari, de păslă pentru bărbați și copii, precum și
cușme, stafii, șăpci și berete

pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele
mai bune calități. — Apoi

pălării țărănești

care își păstrează culoarea sa originală pe lângă garanție.
Produce proprii asupra cărora se atrage îndeosebit aten-
țiunea publicului provincial.

Se primesc tot-felul de reparaturi
precum și

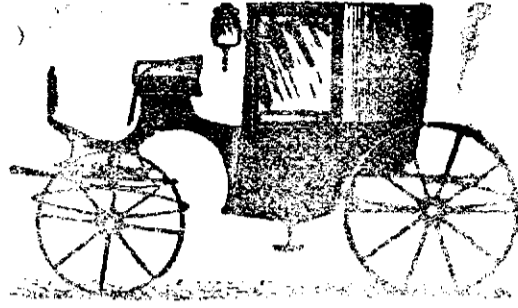
văpsirea pălărilor vechi
din păslă ori paie pe lângă serviciu conștiințios.

Pentru buna calitate a pălărilor provăzate cu foto-
grafia mea proprie drept brevet primesc cea mai extremă
și sigură garanție demnă de toată încrederea.

MAJOROȘ JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și orice
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.
Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.
(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregă-
tite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

**NEUSCHLOSZ
BUTOR**

Sufragerie (prânzitor),
dela 140 florini.
Garnitură de salon,
dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::

Se vind exclusiv **MOBILE**
din lemn tare și vestit
NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației
căilor ferate ungare.
Atelier de I-u rang.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitelor firme:

Schmerek E.

— Temevár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arla-
puri p. trier. Bastimente cu benzină, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articli tehnici. Filie magnetice. Unsoiri. Material
de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de toamnă

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira. ☹ ☹

Cea mai bogată ma-
gazie în articli pen-
tru sfintele biserici
: și preoți :

Postavuri de reve-
renzi, brîuri preo-
țești, roșii, vânate și
:: negre. ::

Ciorapi împlețiți în temnița.

Atențiune!

▲ SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE ▲
▲ :: ARDELEAN :: ▲

TRANSSYLVANIA

▲ Str. Cisnădel 5. **SIBIU.** Str. Cisnădel 5. ▲

Recomandă

Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,
etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții
(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantagi deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în biourile Direcțiunii, strada Cisnădel Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în achiziții, care au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Atențiune!

Ieftin se poate cumpăra numai la

Magazinul de concurență (Verses) Arután

Arad, Strada Asztalos Sándor

Cămașă femeiască din șifon R. dela 75 cr.	Cămașă p. bărbați din șifon R.R. dela 80 cr.
Pantaloni p. femei „ „ „ 74 „	Cămașă de iarnă „ „ „
Rochie de desubt I dublă „ 125 „	Gulere, numai „ „ „
Rochie de desubt din lister I db „ 125 „	Manșete, părechia „ „ „
Rochie de desubt din mătasă „ 375 „	Ciorapi 3 părechi 50, 90 și „ „ „
Batist p. scutirea corsetului „ 52 „	Apărător de mătasă p. guler „ „ „
Rochii de desubt din batist „ 125 „	Mănuși glăce, părechia „ „ „
Mătasă Taft 1 m. „ 82 „	Șal de mătasă „ „ „
Mătasă cu șiruri metrul „ 82 „	Congre pentru lucru de mână „ 18 „
Haine p. copii „ 75 „	Dantelă, metru „ „ „
Năframuțe, ăuzina „ 68 „	Materie de dantelă „ „ „

Rugăm onor. public cumpărător să se convingă despre ieftinătatea mărfurilor noastre. Cu stimă:

Bluză 1 fl. 25 cr.

1 metru de pânură 75 cr.

Geiger Gyula fiai.

Filiala celui mai mare magazin de dantelă din Ungaria de sud.

Atelier Häusler, Bistrița—Bestercze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel mai modern, se recomandă onoratului public pentru

Lucrări artistice în fotografie de portret.

Încălziri fotografice până la marionete

naturală precum și portretele în ulei.

Pastel aquarelle, cadouri de Crăciun și

Anul-nou, executate după orice fotografie.

Prețuri moderate.

Chipuri durabile.

Decorat la mai multe expoziții.

Comenzile pentru Crăciun să se facă inclusive până în 20 Decembrie.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

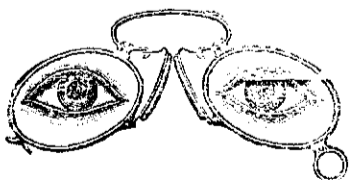
f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetă și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Karl G. Sadler

ciasornicar
giuva ergiu
și optic în

Bestercze, Spital-gasse 23.

(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

ciasornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și

ochelari de

— Ratenow. —

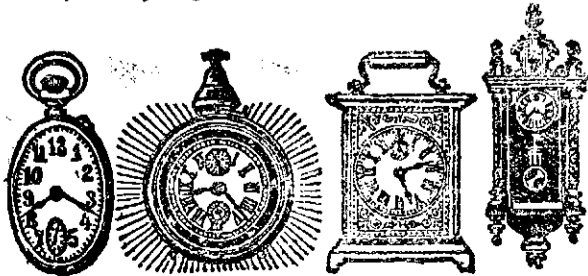
Reparările a tot felul

de articli în bransa

aceasta se efectuează

cu conștiințiozitate și

cu prețuri moderate.

Asortiment bogat în articlii textili
cu prețuri ieftine la firma:

J. B. MISSELBACHER sen. Sibiu—Hermannstadt.

Fabricatele renumitelor firme:

Benedict Schroll Sohn
în Brașov

Regenhardt & Rayman
în Freiwaldau

Pânze, șifon, creton

Mășarițe de damast alb

Barchet-satin

Garnituri de damast pt.

Barchet-croise

cafea albe și colorate

Barchet-pichet

Ștergare de damast

Barchet-cu-șiruri

Ștergare-crep

Satin-gradel

Ștergare-Frottier

Damast-Gradel

Năframuțe de batist

Naking, Naturell

Năframuțe de in

Satin, Satin-Raye

Gradel de in

Pichet-cu-șiruri

Albituri de in

Țesături mari de nuntă

Albituri de in pentru pat

Pânze impermeabile.

Ștergare p. bucătărie

Broderii de in.

Precum și Barcheturi în culori pentru haine, Albituri-tricot, Albituri și ciorapi, pentru dame, domni, și copii. Șorțuri pentru dame și copii. Acoperitoare cusute, de calitate fină și f. fină.

Albituri pentru domni după măsură, se efectuează solid și prompt.

Albituri pentru dame după măsură, se efectuează solid și prompt.